

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

1975.

Врз основа на член 55 став (2) од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19, 110/19 и 121/24), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ЗАБРАНА НА УВОЗ И ТРАНЗИТ НА ЖИВИ ЖИВОТНИ, ПРОИЗВОДИ И НУСПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО ЗАРАДИ ЗАШТИТА ОД ВНЕСУВАЊЕ НА ВИРУСОТ НА ЧУМА КАЈ МАЛИ ПРЕЖИВАРИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПО ПОТЕКЛО ОД РЕПУБЛИКА УНГАРИЈА

Член 1

Со ова решение престанува да важи Решението за забрана на увоз и транзит на живи животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло заради заштитата од внесување на вирусот на чума кај мали преживари во Република Северна Македонија по потекло од Република Унгарија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 21/25).

Член 2

Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 02 – 1586/2
29 април 2025 година
Скопје

Агенција за храна и
ветеринарство
Директор,
д-р **Оливер Миланов**, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

1976.

Врз основа на член 10 став (2) и член 114 став (2) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 14/24, 224/24 и 3/25), а во врска со член 3 од Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европска заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07, 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Член 1

Во Правилникот за одржување на воздухоплови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 107/24), во членот 2 став (1) зборовите: „изменета со ЕУ Регулативата бр. 2021/1087“ се заменуваат со зборовите: „со нејзините измени и дополнувања“.

Член 2

По членот 3 се додава нов член 3-а, кој гласи:

„Член 3-а

(1) На барање на оператор на воздухоплов или странско правно лице одобрено за одржување на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплови, Агенцијата по извршен надзор на странското правно лице за условите и начинот на одржувањето на воздухоплови, може да му издаде уверение за валидација на уверението за исполнување на условите за одржување на воздухоплови издадено во странство.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, уверенијата за исполнување на условите за одржување на воздухоплови издадени од земја членка на ЕУ директно се признаваат.“

Член 3

Во членот 7 став (2) зборовите: „22 февруари 2026 година“ се заменуваат со зборовите: „1 јануари 2027 година“.

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 10-656/1
30 април 2025 година
Скопје

Агенција за цивилно
воздухопловство,
Директор,
Драги Стојаноски, с.р.

1977.

Врз основа на член 10 став (2), член 112 став (1) и член 115 став (3) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 14/24, 224/24 и 3/25), а во врска со член 3 од Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европска заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07, 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ, ПРОИЗВОДСТВО И ПЛОВИДБЕНОСТ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат посебните услови за проектирање, производство и оценка на сообразност на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплов, начинот, посебните услови и постапката за утврдување на пловидбеност на воздухоплови и за стекнување на соодветните исправи, како и формата, содржината, евиденцијата и постапката за нивно издавање, продолжување или промена.

Член 2

(1) При спроведувањето на одредбите на овој правилник, одделни изрази го имаат следното значење:

1) „EASA“ е Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството,

2) „Национална воздухопловна власт“, „надлежен орган“, „надлежен орган на земјите членки“ се толкуваат, ако е применливо, како Агенција за цивилно воздухопловство,

3) „Анекс I воздухоплови“ се воздухоплови наведени во Анексот I на ЕУ Регулативата 2018/1139 кои не се во надлежност на EASA,

4) „Компонента“ е мотор, елиса, дел или уред,

5) „Раководител на градба“ е стручно лице за воздухоплови или друго лице кое врз основа на стручните квалификации и искуството раководи, врши контрола и ја следи постапката за производство, модификација и/или поправка на Анекс I воздухопловите и

6) „Стручно лице за воздухоплови“ е лице кое врз основа на своите стручни квалификации и искуството ги врши работите поврзани со проектирање и процена на проектот за Анекс I воздухопловот, производството, модификацијата, поправката и развојот на техничката документација.

(2) Поимите „Заедница (Community)“, „Право на заедницата (Community law)“, „Законски прописи на Заедницата (Community legislation)“, „Инструменти на Заедницата (Community instruments)“, „Договор за ЕЗ (EC Treaty)“, „Аеродром на Заедницата (Community airport)“, „Службен весник на Европските Заедници (Official Journal of the European Communities)“, „Службен весник на Европската Унија (Official Journal of the European Union)“, „Авиопревозник од Заедницата (Community air carrier)“ и „земја(-и) членка(-и) (Member State(s))“ употребени во Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилно воздухопловство и за основање на Агенција на Европската Унија за безбедност на воздухопловството за изменување и дополнување на Регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и Директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот и за укинување на Регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот, со нејзините измени и дополнувања (во натамошниот текст: ЕУ Регулативата 2018/1139), кои согласно член 2 од Правилникот за заедничките основни правила за безбедност кои се однесуваат на различните дејности во областа на цивилното воздухопловство се прифатени и директно се применуваат и согласно Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 на Комисијата, од 3 август 2012 година, за утврдување на правила за спроведување на издавање на уверение за пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди за пловидбеност, како и за издавање на уверение на проектантски и производствени организации изменета со ЕУ Регулативите бр. 7/2013, 69/2014, 2015/1039, 2016/5, 2019/897, 2020/570, 2021/699, 2021/1088, 2022/201, 2022/203, 2022/1253, 2022/1358, 2022/1361, 2022/1645, 2023/203, 2023/1028, 2024/1108 и 2024/1110 (во натамошниот текст: ЕУ Регулативата 748/2012), која се прифаќа и директно се применува, и која е објавена на интернет страницата на Агенцијата за цивилно воздухопловство (во натамошниот текст: Агенција), се читаат согласно точките 2 и 3 од Анексот II на Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството

Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07 и 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19).

(3) Другите поими при спроведување на овој правилник ќе го имаат значењето утврдено во ЕУ Регулативите 2018/1139 и 748/2012, доколку поинаку не е утврдено со ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 3

(1) Посебните услови за проектирање, производство и оцена на сообразност на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплов, начинот, посебните услови и постапката за утврдување на пловидбеност на воздухоплови и за стекнување на соодветните исправи се дадени во ЕУ Регулативите 2018/1139 и 748/2012.

(2) По исклучок на став (1) на овој член, посебните услови за проектирање, производство и оцена на сообразност на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплов, начинот, посебните услови и постапката за утврдување на пловидбеност на воздухоплови и за стекнување на соодветните исправи за Анекс I воздухоплови се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

(3) Странски историски воздухоплови со максимална тежина на полетување помала од 5.700 кг, кои летаат во некомерцијални цели и кои се оригинално фабрички произведени и претходно имале уверение за пловидбеност согласно стандардите на ИКАО и потоа летале по национални правила со национална дозвола за лет со ограничувања или национално уверение за пловидбеност со ограничувања, а кои се сметаат за Анекс I воздухоплови, може да се користат на територијата на Република Северна Македонија без временски ограничувања согласно ограничувањата што се наведени во уверението за пловидбеност или во дозволата за лет издадени од земја-членка на ЕКАС.

Член 4

Техничките услови за пловидбеност на воздухоплов, производи, делови и уреди или нивни делови, кои се применуваат во Република Северна Македонија, се содржани во Спецификациите за сертификација на EASA кои се објавени на нејзината интернет страница, кои се сметаат за прифатени и директно се применуваат, и тоа:

1) Одлука бр. 2003/012/RM од 05.11.2003 година за општо прифатливи начини на усогласување за пловидбеност на производи, делови или уреди (AMC-20 - Почетно издание), со сите нејзини измени, (General Acceptable Means of Compliance for Airworthiness of Products, Parts and Appliances - AMC-20 - Initial issue);

2) Одлука бр. 2023/022/R од 19.12.2023 за детални технички спецификации и упатства за декларација на усогласеност со проект во согласност со Дел 21 - Light, Оддел 1, Поддел C, DS за Дел 21 - Light (DS-21LD - Издание 1), со сите нејзини измени, (Detailed Technical Specifications and Guidance Material for declaration of design compliance in accordance with Part 21 Light, Section A, Subpart C, DS for Part 21 Light, DS-21LD - Issue 1);

3) Одлука бр. 2020/019/R од 20.11.2020 година за издавање спецификации за издавање на уверенија и упатства за Податоци за персонал за издавање на уверенија за одржување (CS-MCSD - Издание 1), со сите нејзини измени, (Certification Specifications and Guidance Material for Maintenance Certifying Staff Data, CS-MCSD - Issue 1);

4) Одлука бр. 2003/013/RM од 14.11.2003 година за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување за едрилици и моторни едрилици (CS-22 - Почетно издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance for sailplanes and powered sailplanes, CS-22 - Initial Issue);

5) Одлука бр. 2003/014/RM од 14.11.2003 година за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност, и прифатливи начини за усогласување за нормални, полуакробатски, акробатски и комутер категории на авиони (CS-23 - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance for normal, utility, aerobatic and commuter category aeroplanes, CS-23 - Initial issue);

6) Одлука бр. 2003/002/RM од 17.10.2003 година за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за големи авиони (CS-25 - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance, for large aeroplanes, CS-25 - Initial issue);

7) Одлука бр. 2022/19/R од 8.09.2022 година, за издавање на четврто издание на спецификации за издавање на уверенија и упатства за дополнителни спецификации за пловидбеност за операции (CS-26 - Издание 4) со сите нејзини измени, (Issue 4 of the Certification Specifications and Guidance Material for Additional airworthiness specifications for operations, CS-26 - Issue 4);

8) Одлука бр. 2003/15/RM од 14.11.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија за мали роторкоптери (CS-27 - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications for small rotorcraft, CS-27 - Initial issue);

9) Одлука бр. 2003/16/RM од 14.11.2003. година за спецификации за издавање на уверенија за големи роторкоптери (CS-29 - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications for large rotorcraft, CS-29 - Initial issue);

10) Одлука бр. 2011/12/R од 05.12.2011 година за спецификации за издавање на уверенија и прифатливи начини за усогласување за слободни балони со гас (CS-31GB - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification Specifications and Acceptable Means of Compliance for Free Gas Balloons, CS-31GB - Initial issue);

11) Одлука бр. 2009/005/R на 26.02.2009. година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за балони со топол воздух (CS-31HB - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification Specifications, Including Airworthiness Code and Acceptable Means of Compliance, for Hot Air Balloons, CS-31HB - Initial issue);

12) Одлука бр. 2013/011/R од 01.07.2013 година, усвојување на спецификациите за издавање на уверенија за врзани балони со гас (CS- 31TGB - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification Specifications for Tethered Gas Balloons, CS-31TGB - Initial issue);

13) Одлука бр. 2003/3/RM од 17.10.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија кои обезбедуваат прифатливи начини на усогласување за емисии на гасови од мотори на воздухоплови и испуштање на гориво (CS-34 - Првично издание), со сите нејзини измени,

(Certification specifications providing for acceptable means of compliance for aircraft engine emissions and fuel venting, CS-34 - Initial issue);

14) Одлука бр. 2003/4/RM од 17.10.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија кои обезбедуваат прифатливи начини на усогласување за бучава на воздухоплови (CS-36 - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications providing for acceptable means of compliance for aircraft noise, CS-36 - Initial Issue);

15) Одлука бр. 2024/003/R од 16.05.2024 година, за спецификации за издавање на уверенија и прифатливи начини за усогласување за комуникации, навигација и надгледување во воздух (CS-ACNS - Издание 5), со сите нејзини измени, (Issue 5 of the Certification Specifications and Acceptable Means of Compliance for Airborne Communications, Navigation and Surveillance, CS-ACNS - Issue 5);

16) Одлука бр. 2003/5/RM од 17.10.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за помошни погонски групи (CS-APU - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance, for auxiliary power units, CS-APU - Initial issue);

17) Одлука бр. 2022/007/R од 31.01.2022 година, за издавање на второ издание на спецификациите за издавање на уверенија за летање по сите временски услови (CS-AWO - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of the Certification Specifications for All-Weather Operations, CS-AWO - Issue 2);

18) Одлука бр. 2003/11/RM од 05.11.2003 година, за дефиниции и кратенки кои се користат во спецификациите за издавање на уверенија за производи, делови и уреди (CS- Дефиниции - Првично издание), со сите нејзини измени, (Definitions and abbreviations used in certification specifications for products, parts and appliances, CS-Definitions - Initial issue);

19) Одлука бр. 2003/9/RM од 24.10.2003. година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за мотори (CS-E - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance, for engines, CS-E - Initial issue);

20) Одлука бр. 2003/10/RM од 24.10.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за Европски правила за техничките стандарди (CS-ETSO - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance, for European Technical Standard Orders, CS-ETSO - Initial issue);

21) Одлука бр. 2011/5/R од 27.06.2011 година, за спецификации за издавање на уверенија и прифатливи начини на усогласување за лесни спортски воздухоплови (CS-LSA - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification Specifications and Acceptable Means of Compliance for Light Sport Aeroplanes, CS-LSA - Initial issue);

22) Одлука бр. 2003/7/RM од 24.10.2003 година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување, за елиси (CS-P - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance, for propellers, CS-P - Initial issue);

23) Одлука бр. 2022/3/R од 07.02.2022 година, за издавање на второ издание на спецификации за издавање на уверенија и упатства за податоци за симулатор (CS-SIMD - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of Certification Specifications and Guidance Material for Simulator Data - SIMD, CS-SIMD - Issue 2);

24) Одлука бр. 2022/009/R од 27.04.2022 година, за издавање на четврто издание на спецификации за издавање на стандардни промени и стандардни поправки (CS-STAN - Издание 4), со сите нејзини измени, (Issue 4 of the Certification Specifications for Standard Changes and Standard Repairs, CS-STAN - Issue 4);

25) Одлука бр. 2003/18/RM од 14.11.2003. година, за спецификации за издавање на уверенија, вклучувајќи кодови за пловидбеност и прифатливи начини за усогласување за многу лесни авиони (CS-VLA - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications, including airworthiness codes and acceptable means of compliance for very light aeroplanes, CS-VLA - Initial issue);

26) Одлука бр. 2003/17/RM од 14.11.2003. година, за спецификации за издавање на уверенија за многу лесни хеликоптери (CS-VLR - Првично издание), со сите нејзини измени, (Certification specifications for very light rotorcraft, CS-VLR - Initial issue);

27) Одлука бр. 2021/008/R од 27.05.2021 година, за издавање на трето издание на спецификации за издавање на уверенија и упатства за главна листа за минимум опрема (CS-MMEL - Издание 3), со сите нејзини измени, (Issue 3 of the Certification Specifications and Guidance Material for Master Minimum Equipment List, CS-MMEL - Issue 3);

28) Одлука бр. 2020/012/R од 23.07.2020 година за издавање на второ издание на спецификации за издавање на уверенија и упатства за општа главна листа за минимум опрема (CS-GEN-MMEL - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of the Certification Specifications and Guidance Material for Generic Master Minimum Equipment List, CS-GEN-MMEL - Issue 2);

29) Одлука бр. 2020/015/R од 08.10.2020 година, за издавање на второ издание на спецификации за издавање на уверенија и упатства за податоци за кабински персонал (CS-CCD - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of the Certification Specifications and Guidance Material for Cabin Crew Data, CS-CCD - Issue 2);

30) Одлука бр. 2021/012/R од 14.09.2021 година, за издавање на второ издание на спецификации за издавање на уверенија за податоци за оперативна подобност (OSD) на податоците за кабинскиот персонал, (CS-FCD - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of the Certification Specifications for Operational Suitability Data (OSD) Flight Crew Data, CS-FCD - Issue 2) и

31) Одлука бр. 2021/011/R од 14.07.2021 година, за издавање на второ издание на спецификации за издавање на уверенија, прифатливи начини за усогласување и упатства за CO₂ емисии на гасови на авиони, (CS-CO₂ - Издание 2), со сите нејзини измени, (Issue 2 of the Certification Specifications, Acceptable Means of Compliance and Guidance Material for Aeroplane CO₂ Emissions, CS-CO₂ - Issue 2).

Член 5

При примената на ЕУ Регулативата 748/2012 од член 3 на овој правилник се користат Одлуките 2012/020/R и 2023/013/R на извршниот директор на EASA кои ги содржат Прифатливите начини на усогласување

(Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material - GM) за Part 21 и Part 21 - Light, вклучувајќи ги и нивните измени кои се однесуваат на таа регулатива, а кои се објавени на интернет страницата на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

Член 6

(1) За стекнување на исправите за исполнување на условите за проектирање, производство и оценка на сообразност на воздухоплови, производи, делови и опрема на воздухоплов се поднесува барање до Агенцијата со доказ за платена административна такса, доказ за платен надоместок согласно Тарифникот на Агенцијата и докази за исполнување на условите од членовите 3 и 4 на овој правилник.

(2) Формата, содржината, евиденцијата и постапката за издавање, продолжување или промена на соодветните исправи од членовите 3 и 4 на овој правилник се дадени во ЕУ Регулативата 748/2012 и во Прилогот на овој правилник.

(3) На постапките за стекнување на исправите од членовите 3 и 4 на овој член супсидијарно се применуваат одредбите од Законот за општа управна постапка доколку не е поинаку утврдено со ЕУ Регулативата 748/2012 и Прилогот на овој правилник.

(4) По исклучок од став (3) на овој член во постапките кои се предвидени со овој правилник странките може да доставуваат докази за исполнетост на пропишаните услови и на англиски јазик.

(5) По исклучок од став (3) на овој член управните постапки за издавање, продолжување или промена на соодветните исправи од членовите 3 и 4 на овој правилник, се завршуваат во најкус можен рок, а најдоцна во рок од шест месеци од денот на комплетно поднесена документација за соодветното барање за што Агенцијата ќе го извести подносителот на барањето.

Член 7

(1) Одредбите на ЕУ Регулативата 2023/203 од член 2 став (2) од овој правилник, со која е изменета ЕУ Регулативата 748/2012 ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2027 година.

(2) Одредбите на ЕУ Регулативата 2022/1645 од член 2 став (2) од овој правилник, со која е изменета ЕУ Регулативата 748/2012 ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2027 година.

(3) Одредбите од Анекс I точка 2 на ЕУ Регулативата 2024/1110 ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2027 година.

Член 8

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за проектирање, градба и пловидбеност на воздухоплови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 301/21).

Член 9

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 10-657/1
30 април 2025 година
Скопје

Агенција за цивилно
воздухопловство,
Директор,
Драги Стојаноски, с.р.

Прилог

ПРОЕКТИРАЊЕ, ПРОИЗВОДСТВО И ПЛОВИД-БЕНОСТ НА АНЕКС I ВОЗДУХОПЛОВИ**1. Општи одредби**

1. Анекс I воздухоплови се:

а) историски воздухоплови, односно воздухоплови од историски карактер кои ги исполнуваат следните критериуми:

1) воздухоплови на кои:

- почетниот проект им е изработен пред 1 јануари 1955 година, и
- производството им е прекинато пред 1 јануари 1975 година;

или

2) воздухоплови кои имаат јасна историска важност заради:

- учеството во важен историски настан, или
- истакнато место во развојот на воздухопловството,

или

- значајна улога која ја имале во рамките на вооружените сили на државите членки;

или

б) воздухоплови кои се посебно проектирани или модифицирани за потребите на истражувања, експериментални и научни цели, и најверојатно ќе се произведат во многу ограничен број;

в) воздухоплови, вклучувајќи ги и оние кои се доставуваат во комплет на составни делови, при што најмалку 51% од задачите за изработка и составување ги врши аматер, или непрофитно здружение на аматери, за нивни сопствени потреби и без никаква комерцијална цел;

г) воздухоплови кои се употребувале во воените сили, со исклучок на воздухоплови чиишто стандарди за проектирање ги усвоила EASA;

д) авиони со губиток на брзина која може да се мери или со најмалата постојана брзина на летање во конфигурација за слетување која не надминува 35 јазли од калибрираната брзина низ воздух (CAS), хеликоптери, моторизирани крила (powered parachute), едрилицы и моторни едрилицы, кои имаат најмногу две седишта и се со максимална маса на полетување (MTOM), како што ја завеле земјите-членки, не поголема од:

	Авиони/ хеликоптер и/ моторизирани крила (powered parachute)/ моторни едрилицы	Едрилицы	Амфибии или хидроавион и/ хеликоптери	Падобран за повторно дигање прицврстен за конструкцијата
Со едно седиште	300 kg MTOM	250 kg MTOM	дополнителни 30 kg MTOM	дополнителни 15 kg MTOM
Со две седишта	450 kg MTOM	400 kg MTOM	дополнителни 45 kg MTOM	дополнителни 25 kg MTOM

Кога амфибија или хидроавион/хеликоптер лета/функционира и како хидроавион/хеликоптер и како копнен авион/хеликоптер, таа мора да е под важечката граница на MTOM.

ѓ) жироплани со едно и две седишта со најголема дозволена маса при полетување која не преминува 600 кг;

е) реплики на воздухоплови кои ги задоволуваат критериумите за воздухопловите од точките а) или г), за кои проектот за структурата е сличен на оригиналниот воздухоплов;

ж) балони и воздушни бродови за едно или две лица и со максимален проектиран волумен кој, во случај на топол воздух не е поголем од 1 200 m³, а во случај на друг гас за подигање не надминува 400 m³;

з) сите други воздухоплови со екипаж чија максимална маса на празен воздухоплов, вклучувајќи го и горивото, не е поголема од 70 kg;

с) врзани воздухоплови без погонски систем, со максимална должина на сајлата од 50 m, и:

1) со MTOM на воздухоплов, вклучувајќи ја и неговата носивост, помала од 25 kg, или

2) во случај на воздухоплови полесни од воздухот, со максимален проектиран волумен помал од 40 m³;

и) врзани воздухоплови со MTOM која не надминува 1kg.

2. Пред влегување во Анекс I воздухоплов водачот на воздухоплов е должен патниците да ги предупреди дека не постојат докази дека Анекс I воздухопловите одговараат на стандардните барања за пловидбеност, како и да ги запознае со постапките во случај на опасност, особено со постапките кои отстапуваат од вообичаените.

3. Во уверение за пловидбеност на Анекс I воздухоплов, Агенцијата може да впише ограничувања со цел обезбедување на соодветни нивоа на безбедност на воздушниот сообраќај.

4. Контрола над производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов врши раководителот на градба, кој раководи, контролира и ја следи постапката при производство, модификација и/или поправка на Анекс I воздухоплов.

5. Агенцијата го одобрува раководителот на градба и стручното лице за воздухоплови, по писмено барање на Инвеститорот.

Инвеститорот со барањето од став 1 на оваа точка ги доставува и стручните референци на лицата кои се предложени за раководител на градба и стручно лице за воздухоплови.

Проверка на познавањето на прописите со кои се уредува производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов, ја врши Агенцијата врз основа на одговорениот тест кој го полагаат стручното лице за воздухоплови и раководителот на градба.

Успешната проверка на познавање на прописите од став 3 на оваа точка, е остварена тогаш кога е одговорено на повеќе од 75% од прашањата од тестот.

6. Раководителот на градба при раководењето со производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов ги врши следните работи:

а) во текот на производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов организира, контролира и го следи начинот на примена на техничката документација за воздухопловот;

б) укажува на грешките кои ги воочил при примена на техничката документација;

в) го известува стручното лице за воздухоплови за сите неусогласености воочени во текот на производството, модификацијата и/или поправката на одреден Анекс I воздухоплов;

г) дава стручна помош при изработка на програма за испитување на производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов и учествува во испитувањето;

д) води евиденција за забелешките во текот на производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов која се доставува на барање на Агенцијата.

7. Стручното лице за воздухоплови ги врши следните работи:

а) прегледува или изработува и заверува техничка документација за производство, модификација и/или поправка на Анекс I воздухоплов;

б) укажува на грешките кои ги воочил при прегледот на техничката документација на Анекс I воздухопловот;

в) дава стручна помош при изработка на програма за испитување на производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов, учествува во испитувањето и потпишува писмен извештај за извршеното испитување кој се доставува до Агенцијата;

г) дава предлог во писмена форма за издавање на дозволи за лет на Агенцијата и предлага ограничувања во користењето на Анекс I воздухопловот, кои се составен дел на дозволата;

д) прегледува или изработува и заверува прирачник за летање и упатства за одржување на Анекс I воздухопловот;

ѓ) води евиденција за забелешките во текот на производството, модификацијата и/или поправката на Анекс I воздухоплов која се доставува на барање на Агенцијата, како и предлагање измени и ограничувања при користење на воздухопловот.

8. Анекс I воздухопловите и воздухопловните компоненти, по завршеното производство, модификација или поправка подлежат на постапка за сертификација (летање, структура, проектирање и конструкција, погонски групи, опрема и делови, оперативно ограничување и информации и слично) согласно Законот за воздухопловство.

Без дополнителни проверки се прифаќа:

а) Анекс I воздухоплов на кој од страна на државите членки на Европската Унија, Швајцарија, Норвешка, Исланд, Лихтенштајн, Соединетите Американски држави, Канада и Австралија им е издадено или прифатено Уверение за тип или еквивалентен документ и

б) Компонентите сертифицирани согласно ЕУ Регулацијата 748/2012.

Историски воздухоплов или поранешен воен воздухоплов, се прифаќа без постапка за сертификација доколку воздухопловите од тој тип се произведени или се произведуваат во серија и се користеле или се користат во цивилни или воени цели.

Ако воздухопловот од став 3 на оваа точка е еден од прототиповите на модели кои не се понатаму развиени, за сертификацијата се доставува доказ (спроведени испитувања и/или пресметки) на основните елементи на пловидбеноста (перформанси, цврстина, стабилност).

Сертификација на Анекс I воздухоплови, врз база на барањето на сопственикот или операторот, го врши Агенцијата во согласност со барањата од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство.

9. Корисниците на Анекс I воздухопловите се должни да преземат мерки за заштита од бучава, во согласност со законот со кој се уредува заштитата од бучава и меѓународните прописи.

Бучавата на воздухоплови и издувните гасови кои Анекс I воздухопловот ги испушта при полетување и слетување мора да бидат под пропишаните максимални нивоа за бучава и издувни гасови утврдени согласно Анекс 16 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство.

2. Посебни одредби за проектирање, производство и оцена на сообразност на Анекс I воздухоплови, производи, делови и опрема на тие воздухоплови

2.1 Историски воздухоплови

10. Одобрение за поправка и/или модификација на историски воздухоплов се издава врз база на Програмата за поправка и/или модификација на историскиот воздухоплов која се доставува до Агенцијата за одобрување.

Програмата од став 1 на оваа точка содржи:

а) претставување на воздухопловот:

- скица на воздухопловот во три проекции,

- основни податоци за воздухопловот (производител, тип, модел, сериски број, намена, година на проектирање, година на производство на воздухопловот кои ќе се поправаат, историјат на воздухопловот, датум на престанок на употребата),

- опис на воздухопловот, структура, погонска група и опрема,

- приближни податоци за перформансите,

- податоци за најголема дозволена маса при полетување

б) претходен опис на недостатоци, неисправности и неусогласености со оригиналниот проект или пропис;

в) податоци за местото на кое ќе се врши поправката и/или модификацијата на историскиот воздухоплов и за потребните технолошки постапки, работилници, алати и опрема, како и за предвиденото траење на поправката и/или модификацијата;

г) предлог на правното и/или физичкото лице кое врши специјализирани услуги на историски воздухоплов (на пр. поправка на дрвените структури, преслекување со платно, заварување, изработка и поправка на алуминиумската структура, испитување без разрушување-NDT, поправка на радио опрема и инструменти, ревизија и поправка на клипни, турбински мотори и елиси);

д) предлог на раководителот на градба на историскиот воздухоплов заедно со негова писмена согласност и

ѓ) предлог на стручните лица за воздухоплови вклучени во поправката и/или модификацијата на историскиот воздухоплов, заедно со нивната писмена согласност.

11. Врз основа на барањето за издавање на одобрение за поправка и/или модификација на историски воздухоплов (во понатамошниот текст: одобрение за историски воздухоплов), Агенцијата ја проценува можноста за поправка и/или модификација на историскиот воздухоплов во согласност со програмата од точка 10 на овој прилог.

Ако Агенцијата процени дека е возможно да се изврши поправка и/или модификација на историскиот воздухоплов издава одобрение за историски воздухоплов.

Одобрението од став 2 на оваа точка се издава со рок на важење до пет години и ги содржи следните податоци:

а) производител, тип, модел и сериски број на воздухопловот,

б) име и презиме на раководителот на градба на историскиот воздухоплов,

в) име и презиме на стручните лица за воздухоплови на историскиот воздухоплов,

г) рок на важење на одобрението за историски воздухоплов.

12. Раководителот на градба на историски воздухоплов е должен за време на поправката и/или модификацијата на историскиот воздухоплов да води дневник за поправката и/или модификацијата на историскиот воздухоплов (во понатамошниот текст: дневник на историски воздухоплови).

Во дневникот на историски воздухоплови се впишуваат:

- а) податоци од одобрението за историски воздухоплов,
- б) запис за извршените работи,
- в) скици, мерки, видови на материјали и датум на изработка на делови и помошни системи на воздухопловот, резултати од извршените испитувања и поважни забелешки,
- г) податоци за употребените алати, направи, мерни уреди и др.,
- д) резултати од извршени функционални проби на командите, моторите и други системи на воздухопловот,
- ѓ) забелешки од страна на стручното лице за воздухоплови,
- е) други податоци кои раководителот на градба на историскиот воздухоплов и стручното лице за воздухоплови ги сметаат за важни.

Точноста на податоците впишани во дневникот на историскиот воздухоплов ја заверува раководителот на градба на историскиот воздухоплов.

Примерок од дневникот на историскиот воздухоплов се доставува до Агенцијата.

13. Барањето за продолжување на рокот на важењето на одобрението за поправка или модификација на историски воздухоплов, се поднесува до Агенцијата, со образложение за причините за бараното продолжување на рокот на важење на одобрението.

Со барањето од став 1 на оваа точка, се доставува и Дневник за историскиот воздухоплов.

14. Доколку историскиот воздухоплов се користел и како воен од него мора да се отстранат сите елементи кои се користеле исклучиво за воени цели.

15. Историскиот воздухоплов, освен пропишаните ознаки, на видно место на надворешната страна на воздухопловот, минимум на двете страни мора да има натпис „ИСТОРИСКИ ВОЗДУХОПЛОВ - HISTORICAL AIRCRAFT“ напишан со големи кирилични и латинични букви, со висина не помала од 50 mm во боја која е во јасен контраст со бојата на позадината.

2.2 Воздухоплови кои се користат во истражувачки, експериментални или научни цели

16. Воздухопловите кои се користат во истражувачки, експериментални или научни цели можат да се произведат, модифицираат и/или поправат во согласност со проектите, нацртите и пресметките, со користење на сиров материјал, полупроизвод, уреди и опрема и делови на постоечкиот воздухоплов.

Ако за производството, модификацијата и/или поправката на воздухоплов кој се користи за истражувачки, експериментални или научни цели, се користи постојниот проект на сертифицираниот воздухоплов или сертифицираниот воздухоплов, произведениот, модифицираниот и/или поправениот воздухоплов не се смета дека припаѓа на постојниот сертифициран тип на воздухоплови.

Ако со извршената сертификација на поправката и/или модификацијата на воздухоплов се докаже дека воздухопловот одговара на проектот на постоечкиот

сертифициран тип и проектот на сертифицираната модификација, воздухопловот ќе се смета дека припаѓа на соодветниот сертифициран тип.

17. Одобрението за производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели се издава врз база на Проектот за производство, модификација и/или поправка кој се доставува до Агенцијата на одобрување.

Проектот за производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели содржи:

- а) претставување на воздухопловот:
 - скица на воздухопловот во три проекции,
 - основни податоци за воздухопловот (производител, тип, модел, сериски број, намена, година на проектирање, година на производство на примерокот кој ќе се произведува, модифицира и/или поправа, историјат, датум на престанок на употребата),
 - опис на воздухопловот, структурата, погонската група и опремата,
 - приближни податоци за перформансите, и
 - податоци за најголема дозволена маса при полетување;

б) претходен опис на недостатоци, неисправности и неусогласеност со оригиналниот проект или со прописите;

в) податоци за местото на кое ќе се изврши производството, модификацијата и/или поправката на воздухопловот и потребните технолошки постапки, работилници, алати и опрема, како и за предвиденото траење на производството, модификацијата и/или поправката;

г) предлог на правното и/или физичкото лице кое врши специјализирани услуги со воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели (на пр. поправка на дрвените структури, преслекување на платното, заварување, изработка и поправка на алуминиумската структура, NDT, поправка на радио опремата и инструментите, ревизија и поправка на клипните, турбински мотори и елиси);

д) предлог на раководителот на градба заедно со неговата писмена согласност и

ѓ) предлог на стручните лица за воздухоплови заедно со нивната писмена согласност.

18. Врз база на барањето за издавање на одобрението за производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели, Агенцијата ја проценува можноста за производство, модификација и/или поправка во согласност со проектот од точка 17 на овој прилог.

Ако Агенцијата процени дека е возможно да се изврши производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели издава одобрение за производство, модификација и/или поправка на воздухопловот кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели.

Одобрението од став 2 на оваа точка се издава со рок на важење до пет години и ги содржи следните податоци;

- а) производител, тип, модел и сериски број на воздухопловот,
- б) име и презиме на раководителот на градба на воздухопловот кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели,
- в) име и презиме на стручните лица за воздухопловот кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели и

г) рок на важење на тоа одобрение.

19. Раководителот на градба е должен за време на производството, модификацијата и/или поправката на воздухопловот кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели да води дневник за производство, модификација и/или поправка.

Во дневникот за производство, модификација и/или поправка се внесуваат:

а) податоци за одобрението за производство, модификација и/или поправка на воздухопловот за користење во истражувачки, експериментални или научни цели,

б) записи за одредени работи,

в) скици, мерки, видови на материјали и датум на изработка на деловите и помошните системи на воздухопловот, резултати од извршени од испитувањата и поважните забелешки,

г) податоци за употребени алати, направи, мерни уреди и друго,

д) резултати од извршена функционална проверка на командите, моторот и другите системи на воздухопловот,

е) забелешки на стручното лице за воздухоплови и

ж) други податоци кои раководителот на градба и стручното лице за воздухоплови ги сметаат за важни.

Точноста на податоците впишани во дневникот за производството, модификацијата и/или поправката ги заверува раководителот на градба.

Примерок од дневникот за производство, модификација и/или поправка се доставува до Агенцијата.

20. Барањето за продолжување на рокот на важење на одобрението за производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели, се поднесува до Агенцијата, со образложение за причината за продолжување на рокот на важење на одобрението.

Со барањето од став 1 на оваа точка се доставува и Дневник за производство, модификација и/или поправка на воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели.

21. Воздухоплов кој се користи во истражувачки, експериментални или научни цели освен пропишаните ознаки, на видно место на надворешната страна на воздухопловот, минимум на двете страни има натпис „ИСТРАЖУВАЧКИ ВОЗДУХОПЛОВ - RESEARCH AIRCRAFT“ односно ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ВОЗДУХОПЛОВ - EXPERIMENTAL AIRCRAFT“ односно „ВОЗДУХОПЛОВ КОЈ СЕ КОРИСТИ ЗА НАУЧНИ ЦЕЛИ-SCIENTIFIC AIRCRAFT“, напишан со големи кирилични и латинични букви со висина најмалку од 50 мм во боја која е во јасен контраст со бојата на позадината.

2.3 Аматерски воздухоплови

22. Аматерски воздухоплов може да го произведува физичко лице, или непрофитно здружение на аматери (во понатамошниот текст: производител).

За производство на аматерскиот воздухоплов производителот именува раководител на градба и стручно лице за воздухоплови.

23. Аматерски можат да се произведуваат сите видови на воздухоплови со најголема маса при полетување (МТОМ) до 2730 кг, кои освен пилотот можат да понесат најмногу пет лица.

Аматерски не може да се произведуваат мотор и опрема на воздухопловот.

По исклучок од став 2 на оваа точка, Агенцијата може да одобри производство, модификација и прилагодување на невоздухопловните мотори и опрема за употреба на воздухопловот во специјални случаи и по посебно утврдена процедура, за секој поединечен случај.

24. Воздухопловот може аматерски да се произведува:

а) во согласност со сопствените нацрти и пресметувања, со користење на суров материјал, полупроизвод и готови компоненти;

б) во согласност со проверените нацрти со користење на суров материјал и полупроизвод или

в) со составување од комплетот на делови согласно упатството, под услов уделот на аматерската работа во производството да изнесува најмалку 51%.

25. Во текот на аматерското производство на воздухоплов, во воздухопловот може да се вградат сертифицирани воздухопловни компоненти (нови или користени) за кои нема пропишана потврда за подготвеноста за употреба.

Освен сертифицирана може да се вгради и несертифицирана воздухопловна компонента, која е прилагодена за употреба на воздухопловот.

При изработка на проектот и во текот на производството на воздухопловот треба да се докаже исправноста и подобноста за употреба на воздухопловните компоненти, кои не се сертифицирани и/или кои немаат потврда за подготвеноста за употреба.

Докажување на исправноста и подобноста за употреба на воздухопловните компоненти е обврска на производителот.

26. Проектот за аматерско производство на воздухоплов се изработува пред поднесување на барањето за издавање на одобрение за аматерско производство на воздухоплов.

Проектот за аматерски произведениот воздухоплов содржи:

а) нацрт на воздухопловот во три проекции,

б) основни податоци за воздухопловот,

в) опис на воздухопловот, структурата на погонската група и опрема,

г) приближни пресметки за перформансите,

д) податоци за најголема дозволена маса (МТОМ) при полетување и положба на центарот во масата, и

е) краток опис на предвидената технологија на производство и листа на материјали, делови и опреми кои ќе бидат вградени во воздухоплов.

27. Производителот е должен пред почетокот на производството да достави до Агенцијата барање за добивање одобрение за аматерско производство на воздухоплов (во понатамошниот текст: одобрение за аматерско производство).

Со барањето од став 1 на оваа точка производителот доставува:

а) проект на аматерски произведениот воздухоплов од точка 17 на овој прилог;

б) податоци за производителот;

в) податоци за местото на кое ќе се произведува воздухопловот и за потребните работилници, алат и опрема, како и за предвиденото време за производство;

г) предлог на раководителот на градба кој ќе раководи со работите поврзани со производство, со негова писмена согласност и

д) предлог на стручното лице за воздухоплови, со негова писмена согласност.

По поднесувањето на барањето Агенцијата утврдува дали е доставена потребната документација од став 2 на оваа точка и дали е возможно да се изврши производство.

Врз база на барањето за издавање на одобрението за аматерско производство, Агенцијата ја проценува можноста за производство по проектот, и во случај на поволна процена издава одобрение за аматерско производство.

Одобрението за аматерско производство ги содржи следните податоци:

- а) име и презиме, односно назив на производителот;
 - б) податоци за видот, категоријата и намената на воздухопловот;
 - в) име и презиме на раководителот на градба;
 - г) име и презиме на стручното лице за воздухоплови;
- и
- д) рок на важење на одобрението за аматерско производство.

28. По издавањето на одобрението за аматерско производство, производителот ја поднесува до Агенцијата техничката документација за добивање на согласност на аматерски произведениот воздухоплов, која ја заверило стручното лице за воздухоплови.

Техничката документација од став 1 на оваа точка содржи:

- а) пресметка на тежината на сите делови на воздухопловот, товарот кој се користи, горивото и мазивото и тежината на пилотот, како и пресметката на положбата на центарот на тежината и најголемата тежина на воздухопловот во лет;
- б) аеродинамична пресметка на воздухопловот, вклучувајќи и пресметка за стабилноста и управувањето;
- в) нацрт на воздухопловот во три проекции, нацрт на главните системи и на посебно сложените системи, како и на нацртите на деталите спрема кои деловите на воздухопловот можат да се димензионираат и изработат;
- г) пресметка на цврстината на главните носечки елементи на воздухопловот, како и резултатите од испитувањето на крутоста на воздухопловот, доколку тие елементи се невообичаени во поглед на нивната конструкција;
- д) список на репродукциони материјали, полупроизводи и готови производи од кои ќе се произведе воздухопловот;
- ѓ) список на алатите нужни за производство (на пр. направа за склопување на крилата и трупот и др.) и
- е) опис на главните технологии за производство.

Ако техничката документација за производство на воздухопловот не ја содржи документација од став 2 на оваа точка, производителот ќе изврши дополнително испитување со кое ќе се надомести непотполната документација. Дополнителното испитување од овој став, мора да биде одобрено од Агенцијата.

Ако производителот аматерски произведе воздухоплов согласно проверени нацрти или го склопува воздухопловот од деловите согласно упатството на производителот, техничката документација мора да ја содржи документацијата од став 2 точки в), г), д) и е) на оваа точка и податоци за потекло на проектот, проектантот на воздухопловот и за воздухопловите произведени согласно таа документација.

29. Одобрението за аматерско производство се издава со рок на важење до пет години.

За продолжување на рокот на важноста на одобрението за аматерско производство се поднесува барање до Агенцијата и се доставува на увид дневникот за аматерски произведениот воздухоплов.

30. Производителот е должен за време на производството да води дневник за аматерско производство на воздухопловот (во понатамошниот текст: дневник за производство).

Во дневникот за производство се внесуваат:

- а) податоци од одобрението за аматерско производство;
- б) скици, мерки, видови на материјали и датум на изработка на деловите и помошните системи на воздухопловот, резултатите од извршеното испитување и поважни забелешки;
- в) податоци за употребените алати, мерни уреди и др.;
- г) забелешки од раководителот за градба;
- д) забелешки од стручното лице за воздухоплови;
- ѓ) скици и постапки при изработката и мерки на изработените главни помошни системи;
- е) резултати од извршени функционални проверки на командите и другите системи на воздухопловот и
- ж) други податоци кои раководителот на градба и/или стручното лице за воздухоплови ги сметаат за важни.

Точноста на податоците во дневникот за производство ја заверува раководителот за градба.

Примерок од дневникот за производство се доставува до Агенцијата.

31. За време на аматерско производство на воздухоплов, а најдоцна пред составувањето на помошните делови кои се склопени и не можат да се проверат во однос на усогласеноста со проектот, употребениот материјал и технологија, толеранција и квалитетот на изработка, раководителот на градба е должен да го извести стручното лице за воздухоплови и да му овозможи контрола на помошните системи.

Извршената контрола од став 1 на оваа точка стручното лице за воздухоплови ја заверува во дневникот за производство.

32. Аматерски произведен воздухоплов, освен пропишаните ознаки, на видливо место на надворешната страна на воздухопловот, минимум на две страни, мора да има натпис „АМАТЕРСКИ ПРОИЗВЕДЕН ВОЗДУХОПЛОВ - AMATEUR BUILT AIRCRAFT“ напишан со големи кирилични и латинични букви со висина не помала од 50 мм во боја која е во јасен контраст со бојата на позадината.

2.4 Поранешни воени воздухоплови

33. Проектот на воениот воздухоплов се прифаќа без постапка за валидација доколку воздухопловите од тој тип се проверени при употребата во вооружените сили.

Прототипот и другите воздухоплови со непроверени проекти кои се развиени со намера да бидат користени во воени цели, но не биле во употреба, се сметаат за историски, односно истражувачки, експериментални или научни воздухоплови, во согласност со одредбите на овој прилог.

34. Пред почетокот на поправката и/или модификацијата на поранешниот воен воздухоплов, раководителот на градба е должен од Агенцијата да обезбеди одобрение за поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов.

35. Одобрението за поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов се издава врз основа на програма за поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов која содржи:

- а) претставување на воздухопловот:
 - скица на воздухопловот во три проекции,
 - основни податоци за воздухопловот (производител, тип, модел, намена, година на проектирање, година на производство на воздухопловот кој ќе се поправа, период на употреба),

- опис на воздухопловот, структурата, погонската група и опремата,
- приближни податоци за перформансите,
- податоци за најголемата дозволена маса при полетување (МТОМ),

б) прелиминарен опис на недостатоци и неисправности и неусогласености со изворниот проект или прописи;

в) податоци за местото на кое ќе се поправи и/или изврши модификација на воздухопловот и за потребните технолошки постапки, работилници, алат и опрема, како и предвидено траење на поправката и/или модификацијата на воздухопловот;

г) предлог на правното и/или физичкото лице кои вршат специјализирани услуги на поправка и/или модификација (на пр. поправка на дрвените структури, преслекување со платно, заварување, изработка и поправка на алуминиумските структури, испитување без разрушување (NDT), поправка на радио опремата и инструменти, ревизија и поправка на клипните мотори, турбинските мотори и елиси);

д) предлог на раководителот на градба, кој ќе раководи со работите поврзани со поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов заедно со неговата писмена согласност и

ѓ) предлог на стручните лица за воздухоплови, заедно со нивната писмена согласност.

36. Врз основа на барањето за издавање одобрение за поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов Агенцијата ја проценува можноста за поправка и/или модификација во согласност со програмата за поправка и/или модификација од точка 35 на овој прилог.

Ако Агенцијата процени дека е можно да се изврши поправка и/или модификација на воздухоплов издава одобрение за поправка и/или модификација на поранешниот воен воздухоплов (во понатамошниот текст: одобрение за поранешен воен воздухоплов).

Во одобрението за поранешен воен воздухоплов се внесуваат:

а) податоци за видот, категоријата и намената на воздухопловот;

б) име и презиме на раководителот на градба кој раководи со работите поврзани со поправката и/или модификацијата на поранешниот воен воздухоплов;

в) име и презиме на стручното лице за воздухоплови и

г) рок на важење на одобрението за поранешен воен воздухоплов.

Одобрението за поранешен воен воздухоплов се издава на период до пет години.

37. Раководителот на градба е должен за време на поправката и/или модификацијата на поранешен воен воздухоплов да води дневник за поправка и/или модификација на поранешен воен воздухоплов (во понатамошниот текст: дневник на поранешен воен воздухоплов).

Во дневникот на поранешен воен воздухоплов се впишуваат:

а) податоци од одобрението за поранешниот воен воздухоплов;

б) записи за извршените работи;

в) скици, мерки, видови на материјали и датум на изработка на деловите и подпомошните системи на воздухопловот, резултати од извршени испитувања и поважни забелешки;

г) податоци за употребените алати, мерни уреди и др.;

д) резултати од извршени функционални проверки на командите и другите системи на воздухопловот;

ѓ) забелешки од стручното лице за воздухоплови и раководителот на градба и

е) други податоци кои раководителот на градба и стручното лице за воздухоплови ги сметаат за важни;

Точноста на податоците впишани во дневникот на поранешниот воен воздухоплов ги заверува раководителот на градба.

Примерок од дневникот на поранешен воен воздухоплов се доставува до Агенцијата.

38. Раководителот на градба, е должен пред составување на помошните системи кои се склопени и не можат да се проверат во поглед на согласноста со проектот, употребениот материјал и технологија, толеранцијата и квалитет на изработката, да го извести стручното лице за воздухоплови и да му овозможи контрола на помошните системи.

Извршената контрола од став 1 на оваа точка стручното лице за воздухоплови ја заверува во дневникот на поранешен воен воздухоплов.

39. Барањето за продолжување на важењето на одобрението за поранешниот воен воздухоплов се поднесува до Агенцијата.

Со барањето од став 1 на оваа точка, се доставува и дневник за поранешен воен воздухоплов.

40. Поранешен воен воздухоплов мора да се модифицира на начин да не ги содржи елементите и системите кои се користат исклучиво за воени цели.

41. Поранешен воен воздухоплов, освен пропишаните ознаки, на видно место на надворешната страна на воздухопловот, минимум на две страни мора да има натпис „ПОРАНЕШЕН ВОЕН ВОЗДУХОПЛОВ-EX-MILITARY AIRCRAFT” напишан со големи кирилични и латинични букви, со висина не помала од 50 мм, во боја која е во јасен контраст со бојата на позадината.

2.5 Анекс I воздухоплови од точка 1 потточка д) на овој прилог

42. Посебните услови за утврдување на пловидбеност на Анекс I воздухопловите од точка 1 потточка д) на овој прилог се утврдени во соодветниот пропис за ултралесни летала (микролесни) и моторизирани крила, и/или соодветниот правилник за крила за слободно летање.

Посебните услови за проектирањето и производството на Анекс I воздухопловите од точка 1 потточка д) на овој прилог се утврдени во точка 2.3 од овој прилог на правилник.

2.6 Жироплани до 600 кг

43. Посебните услови за утврдување на пловидбеност на жироплани до 600 кг се утврдени во соодветниот пропис за ултралесни летала (микролесни) и моторизирани крила и/или соодветниот правилник за крилата за слободно летање. Посебните услови за проектирање и производство на жироплани до 600 кг се утврдени во точка 2.3 од овој прилог на правилник. се утврдени во соодветниот пропис за крила за слободно летање.

2.7 Реплика на историските или поранешни воени воздухоплови

44. Одредбите од главата 2.2 на овој прилог кои се однесуваат на истражувачки, експериментални и научни воздухоплови се применуваат и на репликите на историските или поранешни воени воздухоплови.

По исклучок од став 1 на оваа точка Агенцијата може да одобри производство на реплики на историски или поранешни воени воздухоплови во согласност со условите за проектирање, производство, модификација, и поправка кои се однесуваат на аматерски произведени воздухоплови ако е во прашање воздухоплов со пониски перформанси и пониски технолошки барања.

Воздухопловот од став 2 на оваа точка се смета за аматерски произведен воздухоплов.

45. Репликата на историски или поранешен воен воздухоплов, освен пропишаните ознаки, на видно место на надворешната страна на воздухопловот, мора да има, минимум од две страни, натпис: „РЕПЛИКА НА ИСТОРИСКИ ВОЗДУХОПЛОВ - HISTORICAL AIRCRAFT REPLICА односно „РЕПЛИКА НА ПОРАНЕШЕН ВОЕН ВОЗДУХОПЛОВ - EX-MILITARY AIRCRAFT REPLICА” испишано со големи кирилични и латинични букви со висина не помала од 50 мм, во боја која е во јасен контраст со бојата на позадината.

2.8 Воздухоплови чија што маса кога се празни, со гориво не преминува 70 кг

46. На проектирањето, прифаќањето, производството, модификацијата на воздухоплови, пловидбеноста и поправката на воздухоплови чија што маса кога се празни, со гориво, не преминува 70 кг, а не припаѓаат на една од категориите на воздухоплови од главите 2.1 до 2.9 на овој прилог, соодветно се применуваат одредбите од соодветниот пропис за крила за слободно летање.

3. Технички услови за пловидбеност, испитување за оцена на сообразност и начин и постапка за утврдување на пловидбеност

47. Сопственикот или операторот, зависно од договорените одговорности за пловидбеност на предметните Анекс I воздухоплов, утврдени со договорот за закуп, е одговорен за пловидбеноста на воздухопловот и обезбедува да се изврши летот под услов:

- а) воздухопловот да се одржува во пловидбена состојба,
- б) севкупната соодветна оперативна опрема и опрема во случај на нужда да е правилно вградена и исправна или е јасно назначено дека е не е исправна,
- в) уверението за пловидбеност да е важечко, и
- г) воздухопловот да се одржува во согласност со одобрената Програма за одржување.

Ако воздухопловот е даден под закуп, одговорностите од сопственикот се пренесуваат на закупецот/операторот доколку закупецот/операторот е наведен во документите за регистрација или така е утврдено со договорот за закуп.

Водачот на воздухоплов или операторот на воздухоплов, во случај на комерцијален воздушен транспорт, е одговорен за вршење на претполетен преглед, кој мора да го изврши пилот или друго квалификувано лице.

Заради исполнување на одговорностите од став 1 на оваа точка, сопственикот или операторот на воздухопловот се грижи за изработка на Програма за одржување и нејзино одобрување.

Одржување на Анекс I воздухопловите, кои се користат за комерцијален воздушен транспорт, и нивните компоненти ги врши организација за одржување одобрена во согласност со Правилникот за одржување на воздухоплови.

Операторот кој има одобрение за вршење на комерцијални операции мора:

а) да има соодветно уверение за одржување на воздухоплови од својата флота во согласност со прописот од став 5 на оваа точка или да склучи договор со организација за одржување; и

б) да обезбеди да се постапува во согласност со став 1 од оваа точка.

Сопственикот или операторот е должен да им овозможи на надлежните власти преглед на воздухопловот и документацијата заради утврдување на исполнетоста на условите утврдени со овој прилог.

48. Сопственикот или операторот на воздухоплов поднесува барање за издавање на уверение за пловидбеност до Агенцијата.

Со барањето од став 1 на оваа точка се приложуваат:

а) Одобрение и документи утврдени со овој прилог, или

б) Уверение за тип или друг еквивалентен документ издаден од страна на надлежните органи или организација која е прифатлива за Агенцијата.

Постапката за проверка на пловидбеноста на Анекс I воздухоплови опфаќа:

- а) преглед на документацијата,
 - б) физички преглед на воздухопловот, и
 - в) по потреба проверка на воздухопловот во летање.
- Сопственикот, односно операторот на Анекс I воздухоплови е должен да обезбеди екипаж во воздухопловот неопходен за вршење на проверка на воздухопловот во летање.

При вршење на проверката во летање, претставник од Агенцијата не мора да се наоѓа во Анекс I воздухопловот.

49. Прегледот на документацијата од точка 48 став 3 потточка а) на овој прилог опфаќа проверка на:

- а) Уверението за тип или друг еквивалентен документ издаден од надлежно тело или организација кој е прифатлив за Агенцијата;
- б) Записникот за вкупните часови и циклуси на работа на Анекс I воздухоплови, мотори и елиси;
- в) Ажурираноста и применливоста на прирачникот за летање или друг еквивалентен документ;
- г) Програмата за одржување;
- д) Документацијата за извршени работи;
- е) Дали сите модификации и поправки се направени во согласност со одобрениот проект на Агенцијата или со одобрение на воздухопловните власти на државите од точка 8 став 2 точка а) на овој прилог;
- ж) Дали сите компоненти со ограничен век на употреба се идентификувани, регистрирани и дали има компоненти со истечени ресурси;
- з) Дали постои важечки доказ за мерење на масата на актуелната конфигурација на Анекс I воздухоплови; и
- с) Дали постои важечко Уверение за ниво на бучава, доколку е применливо.

50. Физички преглед на Анекс I воздухопловите од точка 48 став 3 потточка б) на овој прилог минимум опфаќа проверка на:

- а) Постоење на сите потребни натписи и ознаки;
- б) Усогласеност на Анекс I воздухопловите со летачкиот прирачник или друг еквивалентен документ;
- в) Дали постојат неевидентирани неисправности; и
- г) Дали постои разлика помеѓу документацијата и физичката состојба на Анекс I воздухопловите.

51. По прегледот на документацијата и физичкиот преглед на Анекс I воздухопловите, на барање на Агенцијата може да се изврши проверка на Анекс I воздухопловите во летање.

Проверката во летање се врши по добивање на дозвола за лет од страна на Агенцијата.

52. Испитување на воздухоплов во летање може да врши лице кое има дозвола за пилот за сличен вид на воздухоплов, со минимум 100 часа самостојно летање и согласност од Агенцијата за вршење испитување во летање.

53. Испитувањето на аматерски произведените воздухоплови во летање се врши врз основа на програма за испитување на аматерски произведените воздухоплови во летање.

Производителот и доставува на Агенцијата, за добивање на согласност, програма за испитување на аматерски произведените воздухоплови во летање.

Програма за испитување на аматерски произведени воздухоплови во летање мора да опфаќа најмалку:

а) за аматерски произведен авион или моторна едрилица:

- 20 часа летање и 60 часа на слетување;
- качување до горната граница на летот;
- лет кој одговара на најголемата автономија на летот скратен за 20 минути;
- летови со најголема брзина за одредена конфигурација на воздухоплови (положба на стојниот трап и закритица);
- летови под услови на граничната положба на центарот на тежиштето на воздухопловот;
- летови на нападен агол близок на крај на качувањето;

б) за аматерски произведена едрилица без сопствен погон или со помошен мотор:

- 10 часа на летање и 30 часа на слетувања;
- изведување на леви и десни завртувања;
- полетување и качување во аеровлеча;
- полетување и слетување со помош на витла;
- полетување и качување на преостанатите начини предвидени со упатството за користење на аматерски произведените воздухоплови;
- летови со најголема брзина за одредена конфигурација на воздухоплов (разни можни положби за нагорни површини, кормила и површини кои создаваат отпор во летање);
- летови на нападен агол близок на крај на качувањето;
- вклучување на помошен мотор во летање, доколку е вграден;

в) за аматерски произведен хеликоптер:

- 20 часа на летање и 60 часа на слетувања;
- качување до горната граница на летот;
- лет кој одговара на најголемата автономија на летот скратен за 20 минути;

г) за аматерски произведен жирокоптер:

- 20 часа на летање и 60 часа на слетување;
- качување до горната граница на летот;
- лет кој одговара на најголемата автономија на летот скратен за 20 минути;

д) за аматерски произведен балон:

- 5 часа на летање и 20 часа на слетување;
- качување до предвидениот плафон на летот;
- проба на работата на уредот за завртување и смалување на силата на подигање;
- пробно управување при најнизок дозволен притисок на гориво;
- најголема дозволена брзина на качување и спуштање;
- врзан лет со најголема дозволена маса на полетување зголемена при факторот на оптеретување;
- г) за аматерски произведен воздушен брод:
- 10 часа на летање и 30 часа на слетувања;
- качување до предвидениот плафон на летот;
- стабилност и управување во севкупниот распон на брзината на воздухопловот;
- изведување на лево и десно завртување во целиот распон на брзината;
- проверка на уредот за намалување на силата на подигање;
- лебдење;
- најголема дозволена брзина на качување и спуштање;
- врзан лет со најголема дозволена маса на полетување зголемена при фактор на оптеретување.

- Ако претходно се извршени испитувања на аматерски произведен воздухоплов во лет и по тој ист проект е произведен друг аматерски произведен воздухоплов, траењето на испитувањата во летот и бројот на летови можат да бидат намалени на третина од вредностите од став 3 на оваа точка.
- При испитување за време на летање на преостанатите Анекс I воздухоплови од овој прилог се применуваат исти услови како и за аматерски произведените воздухоплови за тој тип.
54. При испитување на воздухоплови во лет не смеат да се вршат груби маневри или акробации, освен ако тоа е предвидено со програмата за испитување.
- Испитувањето на воздухоплови во летање мора да се врши над ненаселено подрачје.

55. Уверението за пловидбеност на Анекс I воздухопловите се издава по:

а) извршена проверка на документацијата дека:

- севкупното време на налет и со него поврзаните циклуси на налет на воздухоплов, мотор и елиса правилно се евидентирани;
- летачкиот прирачник е применлив на сертифицираната конфигурација на воздухопловот и е ажуриран;
- се извршени потребни работи за одржување на воздухопловот, во согласност со одобрената Програма за одржување;
- се отстранети сите познати дефекти или пак, доколку е применливо, дефектите да се пренесени на контролиран начин;
- сите важечки налози за пловидбеност да се извршени и прописно евидентирани;
- сите извршени модификации, замени и поправки на воздухопловот да се евидентирани и извршени согласно овој прилог;
- сите компоненти со ограничен век на употреба кои се вградени во воздухопловот да се прописно идентификувани, евидентирани и да не го преминале одобриениот век на употреба и за истите постои и се користи систем за континуирано следење на важноста на ограничениот век и пловидбеноста;
- севкупното извршено одржување пуштено во употреба (released) во согласност со овој прилог;
- актуелниот извештај за масата и балансот на воздухопловот да ја одразува конфигурацијата на воздухопловот и да е важечки;

- воздухопловот е усогласен со најновата ревизија на неговиот проект за тип кој го одобрила Агенцијата и

- воздухопловот има уверение за бучава кое одговара на моменталната конфигурација,

б) одобрение на Програмата за одржување,

в) одобрение на прирачникот за летање,

г) физички преглед на Анекс I воздухопловите, опфаќа преглед дали:

- сите потребни ознаки и налепници да се правилно поставени;

- воздухопловот е усогласен со одобрен прирачник за летање;

- конфигурацијата на воздухопловот е усогласена со одобрената документација;

- постои дефект по кој не е постапено согласно одредбите на овој прилог и

- постојат неусогласености помеѓу воздухопловот и документираните проверки и

д) проверка во летање на воздухоплов, доколку е извршена.

Уверението за пловидбеност на Анекс I воздухоплови се издава со рок на важење од 12 месеци и во согласност со одредбите на Законот за воздухопловство.

Во уверението за пловидбеност на Анекс I воздухоплови задолжително се внесува ограничување дека воздухопловот може да лета исклучиво во воздушниот простор на Република Северна Македонија со исклучок ако за летање на воздухопловот се добие одобрение од страна на друга држава.

Во уверението за пловидбеност на Анекс I воздухоплови можат да се впишат и други ограничувања пропишани од страна на Агенцијата.

Доколку имателот се откаже од Уверението за пловидбеност на Анекс I воздухопловите или пак истото се повлече, уверението за пловидбеност се враќа во Агенцијата.

56. Сопственикот, односно операторот на Анекс I воздухоплов до Агенцијата поднесува барање за издавање уверение за пловидбеност.

При издавањето на уверение за пловидбеност на Анекс I воздухоплов, Агенцијата врши проверка на пловидбеноста во согласност со точка 55 став 1 од овој прилог.

Доколку имателот се откаже од преглед на пловидбеноста на Анекс I воздухоплови или пак доколку Агенцијата утврди дека не се исполнети условите согласно овој прилог и Законот за воздухопловство за продолжување на пловидбеноста, претходно издаденото Уверение за пловидбеност се повлекува и оригиналот се враќа на Агенцијата, а воздухопловот се смета за непловидбен.

57. Техничките барања, условите, стандардите и овластувањата стекнати согласно прописите на Европската Унија за пловидбеност, се применуваат и на Анекс I воздухопловите доколку Агенцијата оцени дека поради намената на воздухопловот и можност на примена на ЕУ стандардите делумно или во целост, истите ќе влијаат на зголемена безбедност на летањето.

58. Уверение за пловидбеност без ограничувања може да се издаде или продолжи за Анекс I воздухоплов доколку тој е од тип за кој постои домашно или странско важечко уверение за тип без ограничување и воздухопловот ги исполнува стандардите од Анекс 8 и Анекс 16 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство и со прегледот за утврдување на пловидбеност е утврдено дека е способен за безбеден воздушен сообраќај.

Уверението од став 1 на оваа точка содржи изјава дека е издадено во согласност со Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство.

Уверение за пловидбеност со ограничувања може да се издаде или продолжи за Анекс I воздухоплов кој ги исполнува потполно или делумно стандардите пропишани согласно Анекс 8 и Анекс 16 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, под услов тој да е од тип за кој постои домашно или странско важечко уверение за тип со ограничување и со прегледот за утврдување на пловидбеност е утврдено дека е способен за безбеден воздушен сообраќај.

Уверението од став 3 на оваа точка ги содржи зборовите „СО ОГРАНИЧУВАЊА“ („RESTRICTED“) и изјави дека е издадено во согласност со Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство и дека воздухопловот може да се користи во меѓународната пловидба и покрај наведените ограничувања во уверението.

Текстот од изјавите од став 4 на оваа точка се брише или пречртува со видлива црна линија доколку воздухопловот не ги исполнува минималните стандарди од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство и истиот не може да се користи во меѓународната пловидба без претходна согласност на странските држави. Во уверението од став 3 на оваа точка се внесуваат и посебните ограничувања кои по потреба ги утврдува Агенцијата, а заради обезбедување на услови за безбедно летање на воздухопловот.

59. Воздухоплов за кој е издадено уверение за пловидбеност согласно точка 58 на овој прилог може да се користи само за намените кои се впишани во неговото уверение за пловидбеност и не може да се користи за комерцијални дејности за кои е предвидено поседување на уверение за пловидбеност за воздухопловот согласно ЕУ Регулативата 748/2012, освен ако за таквата употреба во посебна постапка не е добиена согласност од Агенцијата.

Агенцијата ќе ја издаде согласноста од став 1 на оваа точка доколку:

а) не постојат ризици по безбедноста на лицата во воздухопловот и на трети лица,

б) воздухопловот е хомологиран за таквата намена и истата не може со еднаква ефикасност да се извршува со друг тип на воздухоплови што се регистрирани во Република Северна Македонија и

в) со одобрувањето на таа намена не се нарушува принципот за еднаков третман на воздухопловните субјекти во примената на прописите.

60. Пловидбеноста на воздухоплов се утврдува преку преглед на воздухопловот согласно член 115 од Законот за воздухопловство кој може да биде основен, редовен и вонреден преглед.

61. Основниот преглед на воздухоплов од точка 60 на овој прилог се врши:

а) на новоизграден воздухоплов или воздухоплов што се увезува од странство - пред уписот во Регистарот на цивилни воздухоплови на Република Северна Македонија и заради прво издавање на уверение за пловидбеност;

б) на воздухоплов што поседува уверение за пловидбеност - по обновата, односно поправката на поголемиот дел од носечката структура или спроведување на модификации што можат да влијаат врз суштествените својства и карактеристики на воздухопловот (цврстината, векот, техничките карактеристики и начинот на употреба) и

в) на воздухоплов на кој рокот на важење на издаденото уверение за пловидбеност му истекло пред повеќе од три месеци.

Основниот преглед на воздухоплов од став 1 на оваа точка опфаќа преглед на воздухопловот и проверување на работата на уредите и опремата на воздухопловот на земја, преглед на техничката документација, како и испитување на воздухопловот во лет (во понатамошниот текст: пробен лет).

62. Во текот на основниот преглед на воздухоплов се врши проверка:

а) на исправноста на структурата на воздухопловот, погонската група и опремата и дали на нив се квалитетно и на време извршени сите потребни работи од одржувањето вклучувајќи ги и задолжителните замени, поправки и модификации;

б) дали воздухопловот одговара на податоците од Уверението за тип и неговата Прилог-листа со податоци (Type Certificate и TC Data Sheet) и техничките услови за пловидбеност за типот, категоријата и намената на воздухопловот, што се назначени во барањето;

в) дали е и под кои услови извршено мерење на воздухопловот и одредување на положбата на центарот на тежиштето, дали добиените резултати се во одобрените граници и применливи за конфигурацијата на воздухопловот;

г) дали на пропишен начин е извршен завршниот преглед на воздухопловот, односно, функционалните проби на земја: погонски групи, команди на лет, сите инсталации, стојни уреди, кочници, уреди за хиперпритисок, воздушни кочници и слични уреди; уреди за одржување на притисок во кабината, климатизација, разледување, како и инсталација за кислород, електроинсталација и останати уреди и опрема;

д) дали се и кога баждарени и проверени инсталациите за динамички и статички притисок, и дали се баждарени брзиномерите, висиномерите, вариометрите и компензирани компасните системи и дали, ако е предвидено, во воздухопловот се ставени пополнети и заверени табели за корекција на грешките во покажувањето;

ѓ) кога е на било кој начин извршено испитување и подесување на инсталациите и уредите на автопилотот, опрема за радио или друга навигациска и комуникациска опрема;

е) како е изведено вградување и подесување на регистраторот за податоците во лет, регистраторот за говор и акселерометарот, дали бројот на снимените параметри и канали како и времетраењето одговараат на пропишаните применливи стандарди;

ж) дали воздухопловот има соодветно количество/број и распоред на опремата во случај на опасност и дали таа е проверена, обележана, достапна и исправна, дали се вградени противпожарни инсталации и алармни системи за појава на пожар и чад, дали се испитувани пропишаните димензии и обележувањето на патеките и излезите за евакуација, отварање на вратите и помошните излези, тобоганите и опремата за евакуација, чамци и елеси за пливање, маски и преносни боци, светла во случај на опасност и слично;

з) дали летачкиот прирачник е соодветен и ажуриран, и дали во главата "Ограничувања" точно се испишани ограничувањата кои треба да се почитуваат при употребата на воздухопловот;

с) дали во летачкиот прирачник или оперативниот прирачник е содржана одобрената листа за минимална потребна опрема за разни услови и операции;

и) дали на предвидените места на надворешните површини и во внатрешноста на воздухопловот се наоѓаат ознаките и натписите кои се предвидени со летачкиот

прирачник и прирачникот за одржување за известување и предупредување на екипажот, патниците и персоналот на земја, и дали тие се добро читливи;

ј) дали знаците за државна припадност и регистарските ознаки ги има на сите предвидени места, дали се точни и дали ги задоволуваат условите за димензии и читливост од прописот со кој се регулирани и

к) дали воздухопловот, опремата, уредите и системите на земја и во лет ги исполнуваат пропишаните услови.

63. Редовниот преглед на воздухоплов од точка 60 на овој прилог се врши заради продолжување на периодот на важноста на уверението за пловидбеност.

Редовниот преглед на воздухоплов од став 1 на оваа точка, ги опфаќа активностите од основниот преглед на воздухоплов, освен пробен лет, кој се заменува со проверка на воздухопловот во лет (во понатамошниот текст: функционална проверка).

Доколку во текот на редовниот преглед на воздухопловот од став 1 на оваа точка се утврдат недостатоци што можат да влијаат врз безбедноста на воздухопловот, а кои не можат да се утврдат со функционалната проверка, тогаш во рамките на редовниот преглед на воздухоплов се врши и пробен лет во потребниот обем и содржина.

64. Во текот на редовниот преглед на воздухоплов се врши проверка на:

а) техничката документација предвидена во точка 74 на овој прилог;

б) податоци за тоа кога последен пат се вршени мерења на воздухопловот, одредување на центарот на масата, проверка на мерки и поставни агли и дали податоците се сеуште важечки и применливи;

в) податоци за тоа кога последен пат се вршени проверки на земја: на погонските групи, инсталации, уреди, инструменти и опрема и какви се резултатите од тие проверки;

г) податоци за тоа кога се извршени проверки и баждарење на инсталацијата, инструментите, уредите и опремата од точка 62 на овој прилог (подточки г, д, ѓ и е);

д) општа состојба на структурата и опремата на воздухопловот во врска со условите и вонредните настани под кои воздухопловот летал (метеоролошки и други услови) и извршени работи на одржување на воздухопловот во периодот од последниот извршен преглед и

ѓ) дали воздухопловот ја сочувал способноста за летање на техничко ниво кое е предвидено во уверението за тип и неговата прилог-листа со податоци (Type Certificate и TC Data Sheet), односно дали воздухопловот, неговата опрема, уредите и системите во текот на летот ги исполнуваат пропишаните услови и дали воздухопловот може и понатаму да се користи под условите кои се пропишани во уверението за пловидбеност.

Агенцијата, доколку постојат оправдани причини може да побара да се извршат повторни мерења од став 1 подточка б на оваа точка од страна на овластена организација или лице.

65. Вонредниот преглед на воздухоплов од точка 60 на овој прилог се врши кога воздухопловот ќе претрпи оштетување на дел од структурата што може да влијае врз неговата пловидбеност или кога Агенцијата оправдано се посомнева дека воздухопловот што има важечко уверение за пловидбеност престанал да ги исполнува условите за безбеден воздушен сообраќај.

Вонредниот преглед на воздухоплов од став 1 на оваа точка опфаќа: преглед на техничката документација, преглед на воздухопловот или само на одделни не-

гови делови, опремата или уредите, неопходни функционални проби на земја и пробен лет, ако со прегледот на земја не може да се утврди способноста на воздухопловот за безбеден воздушен сообраќај.

66. При вонредниот преглед на воздухопловот се врши проверка:

а) дали оштетувањата на воздухопловот кои настанале при претрпената незгода се поправени на начин предвиден во техничката документација и согласно пропишаните или прифатените технички нормативи за производство, поправка и одржување на воздухопловот, како и дали се задржани битните својства на воздухопловот за безбедно летање;

б) на способноста на воздухопловот и неговите уреди, системи и опрема за безбедно летање, посебно од аспект на можните негативни влијанија на оштетувањата и поправките кои се извршени;

в) на состојбата на воздухопловот врз основа на документацијата од точка 75 став 2 на овој прилог, пред издавање на дозвола за преглед на воздухопловот во лет и

г) на воздухопловот и работата на неговите уреди, системи и опрема во текот на летот.

67. Кога вонредниот преглед на воздухоплов треба да се изврши во обем како основен преглед на воздухоплов или приближно, или во случај кога со извршените поправки се изменети некои од битните својства на воздухопловот, Агенцијата врши основен преглед на воздухопловот.

Ако непосредно пред истекувањето на важењето на уверението за пловидбеност треба да се изврши вонреден преглед на воздухоплов, на барање на подносителот на барањето наместо вонреден преглед Агенцијата ќе изврши редовен преглед на воздухопловот.

68. Со цел вршење на преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста од точка 60 на овој прилог сопственикот, односно операторот на воздухопловот (во понатамошниот текст: подносител на барањето) поднесува барање до Агенцијата со кое се приложуваат докази за исполнетост на условите пропишани со овој прилог, доказ за извршена уплата на административна такса и на надоместокот за спроведување на прегледот пропишан со Тарифникот на Агенцијата.

Барањето од став 1 на оваа точка ги содржи следните податоци: име и адреса на подносителот на барањето, име на производителот, регистарска ознака, тип, сервиски број на воздухопловот, вид, категорија и предвидена намена на воздухопловот, вид на прегледот кој се бара и причината зошто прегледот се бара односно какво уверение или дозвола се бара, дали прегледот треба да се изврши со препорака на овластена Организација за управување со континуирана пловидбеност или прегледот ќе треба да го спроведе Агенцијата во полниот пропишан обем, датум на истекот на важење на уверението за пловидбеност, место на кое воздухопловот ќе биде подготвен за преглед, предлог за најповолен термин за преглед, име, презиме и функција на овластеното лице кое како претставник на подносителот на барањето ќе ги организира сите потребни активности за успешно спроведување на прегледот и ќе го прегледа и потпише записникот за преглед.

Во прилог на барањето од став 1 подносителот доставува и листа на технички податоци за воздухопловот која содржи обработени податоци за воздухопловот и потпишана изјава за превземање одговорност за точноста на дадените податоци. Листата ја заверуваат со потпис и печат подносителот на барањето и стручното лице односно организацијата кои го подготвувале воздухоп-

ловот за бараниот преглед, и тоа со потпис, печат и број на дозвола односно уверение за работа. Обрасците за листите на технички податоци за воздухоплов ги изготвува и објавува Агенцијата во зависност од видот и категоријата на воздухопловите за кои тие се наменети.

Барањето од став 1 од оваа точка се поднесува најрано 60 дена и не помалку од 30 дена пред истекот на уверението за пловидбеност ако такво било претходно издадено и најмалку 15 дена пред терминот кога се бара спроведување на прегледот.

Агенцијата во рок од 8 работни дена од приемот на барањето од став 1 на оваа точка ќе го извести подносителот на барањето за времето и местото кога ќе се изврши прегледот на воздухопловот.

Доколку Агенцијата утврди дека барањето е некомплетно или дека по него не може да се постапува од други причини, за истото ќе донесе решение за одбивање на барањето за вршење на преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста кое ги содржи причините за одбивањето.

69. Доколку прегледот на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста се спроведува со препорака на овластена организација за управување со континуирана пловидбеност или овластено стручно лице за таа работа, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето се доставуваат во оригинал и препораката со извештајот за спроведениот преглед на пловидбеноста, со прилог заверени копии од документите врз основа на кои препораката и извештајот се издадени.

Подносителот на барањето треба да и ги обезбеди на Агенцијата важечките упатства и одобрените податоци за користењето и одржувањето на воздухопловот заедно со сервисните и други информации кои се издадени од страна на производителот и неговите воздухопловни власти, а со цел утврдување на подобноста на воздухопловот за издавање или продолжување на уверението за пловидбеност.

70. Доколку основниот преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста се извршува на новоизграден воздухоплов од домашно производство, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето се доставуваат и:

а) податоците за текот на производството, потеклото и квалитетот на користените материјали при изработката, спроведените измени и модификации во текот на производството, вградените погонски групи и податоците од извршените испитувања на тие погонски групи на испитна маса, извештајот од мерењето на тежината/масата и положбата на центарот на тежиштето, списокот на вградената опрема, извештајот од направената проверка на мерките и поставните агли (реглажна листа);

б) извештаите за: контролата при производството и испитувањето на воздухопловот на земја и во лет, проверките и испитувањата на вградената електрична, радио-комуникациска, навигациска и друга опрема, компензацијата на магнетниот компас и компасните системи, и испитувањето на системите за динамички и статички притисок на навигациската опрема;

в) книгите за воздухоплов, мотор, елиси и техничка документација во обем кој овозможува да се утврдат часовите на користење и остатокот на ресурсите односно ограничувањата на векот на употреба и роковите на работа помеѓу задолжителните обнови/ремонт на воздухопловот, погонската група, опремата или делови од опремата и инструментите, со потпишана изјава дека воздухопловот во време на прегледот нема делови со истечени ресурси;

г) одобриениот летачки прирачник (Flight Manual) за конкретниот сервиски број со сите апликативни прилози (Supplements) кон конфигурацијата на воздухопловот и д) потврда издадена од овластено лице на производителот со која се докажува дека воздухопловот е произведен според одобрената проектна и технолошка документација, дека е испитан на земја и во лет според сите предвидени програми за проверки и пробни летови, и дека истиот во целост ги исполнува утврдените податоци од уверението за тип и е подобен за издавање на уверение за пловидбеност.

71. Доколку основниот преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста се извршува на новоизграден воздухоплов од странство, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето се доставуваат и исправите, извештаите, техничката документација и упатствата предвидени со точка 70 на овој прилог како и уверение за пловидбеност на воздухопловот за извоз (Certificate of Airworthiness for Export) или изјава со еквивалентна содржина не постари од 60 дена сметано од датата на нивното издавање и издадени од надлежен орган на државата - производител на воздухопловот.

72. Доколку основниот преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста се извршува на користен воздухоплов од странство, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето се доставуваат исправите, извештаите и техничката документација од точка 70 и 71 на овој прилог, како и исправи, извештаи и техничка документација врз чија основа може да се утврди: дали воздухопловот е сеуште пловиден, историјатот на воздухопловот и за сите вградени делови и уреди кои имаат ограничен животен век или рокови за обнова, податоците за контрола на одржувањето и обновувањето на воздухопловот, погонската група, стојниот трап и други витални делови, исполнувањето на условите за континуирана пловидбеност кои ги наложиле воздухопловните власти на земјата која е одговорна за проектирањето (статусни листи за издадени: Ограничувања на пловидбеноста - Airworthiness Limitations, Директиви за пловидбеност - Airworthiness Directives и задолжителните Сервисни билтени - Service Bulletins заедно со доказите за нивното спроведување), документите за сите поправки на структурата, техничкиот систем односно програма за одржување и обнова, часовите на летање и одобрените ресурси на воздухопловот, погонските групи и опремата со точни пресметки за остатокот на ресурси до следниот поголем преглед или обнова, редоследниот број на обновите на вградените погонски групи као и остатокот на ресурсите до крајните граници на користење на воздухопловот и погонските групи (остаток на векот на употреба).

73. Доколку основниот преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста се извршува на воздухоплов врз кој е извршена обнова на носечките делови на структурата при: неисправност, оштетување, истрошеност или измена на носечките структури, врз основа на сервисни инструкции (препораки) на производителот односно од овластена проектна организација која е одговорна за проектот на типот, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето се доставуваат исправите, извештаите и техничката документација од точка 70 од овој прилог, како и следните исправи: уверение за пуштање во употреба (Certificate of Release to Service) издадено од организацијата за одржување која ги извршила работите и потпишано од овластено лице со изјава дека работите се изведени спрема одобриениот технички систем на одржување или спрема претходно

одобрена програма за голема поправка, со прилог податоци за содржината на работите, податоци дека е користен пропишаниот материјал, применета бараната технологија, дека се извршени бараните проверки и испитувања и дека квалитетот на работите и резултатите од испитувањата ги задоволуваат пропишаните услови за пловидбеност за видот, категоријата и намената на поправениот, односно обновениот воздухоплов за време на испитувањата покажал карактеристики и параметри кои се во границите наведени во документацијата за одобриениот тип; потврда за спроведените модификации, мерење на тежините и пресметка на положбата на центарот на тежиштето, извештај за симнувањето и вградувањето на делови и компоненти со докази за исправноста на заменетите компоненти на воздухопловот за време на обновувањето, извештај за проверката на контролните мерки-димензии и на поставните агли, вградените погонски групи, изјава за битни вонредни проверки и рокови за нив, а кои се произлезени од применетата поправка како и изјава дека на воздухопловот нема делови, опрема или инструменти на кои им е истечен ресурсот.

Подносителот на барањето ја доставува на увид до Агенцијата техничката документација за поправката, односно обновата во обем кој овозможува увид во текот на поправката, применетата технологија и извршените проверки, како и листи за сите извршени испитувања на земја и пробни летови.

Подносителот на барањето треба да ја достави до Агенцијата на увид книгата на воздухопловот со податоци за часовите на летање и за евентуалните најдени оштетувања и извршени поправки.

74. Заради продолжување на важењето на уверението за пловидбеност на воздухопловот за редовен преглед на воздухопловот подносителот на барањето, тогаш покрај доказите од точка 68 став 1 на овој прилог, со барањето ги поднесува на увид следните исправи и книги: прописно пополнета книга на воздухопловот, моторот и елисата, односно роторот, со впишани часови на летање и број на летови односно податоци за работа на погонската група во периодот на важење на уверението за пловидбеност на воздухопловот; потврда, потпишана од овластено лице, дека воздухопловот е одржуван според одобриениот технички систем за одржување, податоци за остатокот на слободен ресурс на воздухопловот и погонските групи, како и потврда дека на воздухопловот нема ниту еден дел од опремата или инструментите на кој им е истечен ресурсот, техничка документација за исполнувањето на барањата од техничкиот систем за одржување како и за задоволување на условите за континуирана пловидбеност кои ги наложиле воздухопловните власти на земјата која е одговорна за проектирањето (статусни листи за издадените: Ограничувања на пловидбеноста - Airworthiness Limitations, барања за проверки во одржувањето - Certification Maintenance Requirements, Директиви за пловидбеност - Airworthiness Directives и на итни и/или задолжителни Сервисни билтени - Alert and/or Mandatory Service Bulletins), за извршеното одржување, поправки, модификации, проверки, испитувања, замена на опремата и за другите извршени работи во претходниот периодот на важење на уверението за пловидбеност.

75. Подносителот на барањето за вонреден преглед на воздухопловот со важечко уверение за пловидбеност, со барањето поднесува и детално образложение за причините, целта и обемот на бараниот преглед со потребната техничка документација со цел преку прегледот да се утврди постоењето на отстапувања во однос на пода-

тоците од уверението за тип и неговата прилог-листа со податоци (Type Certificate and Type Certificate Data Sheet) и дали добиените резултати при испитувањата на земја и во лет на воздухопловот, погонските групи, нивните системи и опремата, за кои се бара прегледот, ги задоволуваат пропишаните услови и граници од уверението за тип и неговата прилог-листа со податоци.

Подносителот на барањето за вонреден преглед на воздухоплов по оштетување на воздухоплов, покрај барањето и образложението од став 1 на оваа точка, поднесува и: извештај за настанот со потребни податоци; технички извештај за оштетувањето; одобрена програма за поправката; уверение за пуштање во употреба (CRS) или потврда од организацијата/извршителот на работите дека работите се изведени квалитетно и според одобрената програма за поправката, дека се користени пропишаните материјали, дека е применета бараната технологија, дека се извршени бараните проверки и испитувања и дека квалитетот на работите и резултатите од испитувањата ги задоволуваат техничките услови за пловидбеност за видот, категоријата и намената на поправениот воздухоплов во границите дадени во уверението за тип и неговата прилог-листа со податоци - Type Certificate and TC Data Sheet; документи за мерење на тежините и положба на центарот на тежиштето; документи за проверка на мерките и поставните агли; потврда дека на воздухопловот во време на прегледот нема ниеден дел со истечен ресурс; техничка документација за поправката во обем кој овозможува увид во текот на поправката, применетата технологија и извршените проверки во текот на работењето, како и листи на сите извршени испитувања.

76. Прегледот на воздухопловот заради утврдување на пловидбеноста се врши на утврдениот термин и место од точка 68 став 5 на овој прилог.

Агенцијата или подносителот на барањето од оправдани причини, може да предложат промена во писмена форма на утврдениот термин и место за прегледот, најмалку 5 работни дена пред закажаниот термин. Агенцијата го определува новиот термин за преглед на воздухопловот притоа водејќи сметка истиот да остане во рокот од 30 дена од датата на поднесување на барањето за преглед на воздухоплов, освен ако подносителот на барањето не побарал друг термин.

Патните и дневните трошоци кои ќе настанат во врска со поднесеното барање за преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста на воздухоплов во странство се на товар на подносителот на барањето.

77. Подносителот на барањето за преглед на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста треба да го подготви воздухопловот за преглед, да обезбеди алат, инструменти и направи потребни за прегледот, да обезбеди соодветна просторија за потребите на Агенцијата со средства за комуникација и пристап до интернет (ако е тоа потребно) заради пристап до упатствата и сервисните информации што се битни за постапката, присуство на назначениот овластен претставник кој го именува во барањето, присуство на потребниот летачки и технички персонал, како и пристап до воздухопловот и целата потребна документација со потребните податоци за утврдување на пловидбеноста.

Во случај кога за утврдување на пловидбеноста на воздухопловот се врши пробен лет и/или функционална проверка, подносителот на барањето е должен да обезбеди соодветно квалификуван летачки и технички персонал.

Агенцијата може да изврши проверка на стручната способност на ангажираниот летачки и технички персонал од став 2 на оваа точка и доколку утврди дека ис-

тиот не е способен за безбедно извршување на планираните активности, за тоа го известува подносителот на барањето.

Агенцијата нема да дозволи извршување на пробен лет и/или функционална проверка се додека подносителот на барањето не обезбеди летачки и технички персонал, односно најмалку пилот-инструктор за наведениот тип на воздухоплови кој има летано на тој тип на воздухоплови во последните 60 дена.

78. Проверката на работата на комуникациските и радио-навигацииските уреди на воздухопловот во рамките на прегледот на воздухоплов заради утврдување на пловидбеноста, се врши на начин предвиден во летачкиот прирачник на воздухопловот, прирачникот за одржување на воздухопловот и техничкото упатство на производителот за дадениот уред.

Проверката од став 1 на оваа точка се врши и на уреди со кои, според важечките прописи воздухопловот не мора да биде опремен, а кои се користат во летањето, за навигација или за друга потреба поврзана со воздушниот сообраќај.

Ако при проверката од ставовите 1 и 2 на оваа точка се утврди дека некои од уредите на воздухопловот се неисправни, истите се обележуваат дека се неисправни и дека нивната употреба се забранува.

79. Пробните летови од точка 61 на овој прилог се вршат врз основа на дозвола за лет која ја издава Агенцијата по поднесено писмено барање од страна на сопственикот или операторот на воздухопловот.

Дозволата за лет од став 1 на оваа точка се издава по извршен преглед на воздухопловот на земја како и на документацијата за извршените работи на воздухопловот.

Подносителот на барањето за утврдување на пловидбеноста е одговорен за безбедното спроведување на прегледот на воздухопловот во лет.

Пробните летови од став 1 на оваа точка се изведуваат согласно процедура за пробни летови и врз основа на програмата од листата на пробен лет изготвена од страна на производителот на воздухопловот. Во листата на пробниот лет се впишуваат резултатите постигнати со спроведениот пробен лет. Листата за пробен лет ја потпишуваат водачот на воздухопловот, присутниот воздухопловно-технички персонал на подносителот на барањето и претставник од Агенцијата. Процедурите за пробен лет и листата за пробен лет ги одобрува Агенцијата во претходна постапка.

Ако во текот на пробниот лет се загрози безбедноста на летот, водачот на воздухопловот може да ја измени програмата на пробниот лет или да го прекине пробниот лет и за тоа да достави писмен извештај.

Кога подносителот на барањето располага со документација за пробен лет кој е извршен пред стекнувањето на правото на користење или располагање со воздухопловот, тогаш пробниот лет од став 1 на оваа точка може да опфаќа проверка само на одредени податоци. Ако резултатите од ова испитување се совпаѓаат со предходно постигнатите резултати, во целина се прифаќа пробниот лет пред стекнувањето на правото на користење или располагање со воздухопловот. Во спротивно се врши пробен лет согласно програмата од листата за пробен лет од став 4 на оваа точка.

Програмата од листата за пробен лет врз основа на кој се врши пробниот лет како дел од вонреден преглед може да опфаќа само дел од програмата од листата за пробен лет од став 4 на оваа точка, врз основа на претходно добиена согласност од Агенцијата.

Пробниот лет од став 1 на оваа точка го врши летачки персонал кој е способен да врши пробен лет на соодветниот тип на воздухоплови. За време на пробниот лет, во воздухопловот покрај летачкиот персонал може да се наоѓаат само претставници од Агенцијата и минимално потребниот воздухопловно-технички персонал на подносителот на барањето.

Подносителот на барањето треба да обезбеди осигурување на персоналот кој се наоѓа во воздухопловот за време на извршување на пробниот лет и за штета причинета на трети лица.

80. За извршениот основен, редовен и вонреден преглед на воздухопловот се составува записник.

Записникот од став 1 на оваа точка содржи: место и време на прегледот, видот на прегледот, име на претставникот на подносителот на барањето, податоци за идентитетот на воздухопловот, начинот на кој се извршени проверките, листите со добиените резултати од проверките на земја и во лет, како и листата од извршениот пробен лет.

Листите за извршени прегледи на воздухопловот се пополнуваат во текот на прегледот и содржат податоци за резултатите на прегледот и податоци од документацијата кои согласно одредбите на овој прилог, подносителот на барањето ги поднесува или ги доставува на увид или заверка.

Записникот за извршениот основен преглед содржи мислење за тоа дали воздухопловот ги исполнува условите за пловидбеност за бараната категорија и намена. Ако воздухопловот ги исполнува тие услови, записникот содржи предлог за издавање на уверение за пловидбеност, со ограничувања или без ограничувања и предложениот рок на важење на уверението за пловидбеност.

Ако воздухопловот не ги исполнува условите за пловидбеност, во записникот за извршениот преглед се внесуваат предлози на мерки кои треба да се превземат за да се отстранат недостатоците, предлог за промена на намената на воздухопловот и/или предлог да се внесат соодветните ограничувања, а посебно кога прегледот е извршен по големи поправки на воздухопловот.

Записникот за извршениот редовен преглед содржи мислење и/или предлог за продолжување на уверението за пловидбеност на воздухопловот. Ако воздухопловот не ги исполнува условите за пловидбеност во записникот се внесуваат предлог мерки кои треба да се превземат за да се отстранат недостатоците, предлог за измена на намената на воздухопловот и/или предлог за воведување на соодветни ограничувања.

Ако со основниот, редовниот или вонредниот преглед е утврдено дека на воздухопловот постојат одредени технички недостатоци кои не можат непосредно да влијаат на безбедноста на воздушната пловидба, во записникот се констатираат тие недостатоци и се предлага да се издаде уверението за пловидбеност и со решението од точка 86 на овој прилог да се задолжи подносителот на барањето во одреден период да ги отстрани недостатоците и за тоа да ја извести Агенцијата, а во спротивно Агенцијата го одзема уверението за пловидбеност на воздухопловот.

Ако со основниот, редовниот или вонредниот преглед е утврдено дека воздухопловот не е безбеден за воздушен сообраќај, во записникот се внесува предлог за одземање на уверението за пловидбеност на воздухопловот, со образложение за таквата мерка.

Во записникот за извршен вонреден преглед, посебно оној кој се врши по привремените поправки, се внесува и заклучок за пловидбеноста на воздухопловот, со

предлог за одземање на уверението за пловидбеност на воздухопловот или враќање на уверението за пловидбеност на воздухопловот со ограничувања или без ограничувања на пловидбеноста, како и рокот на важење на уверението за пловидбеност.

81. Агенцијата врз основа на записникот за извршениот преглед на воздухоплов донесува решение и:

а. доколку се исполнети условите од точка 58 став 1 на овој прилог издава или го продолжува важењето на уверението за пловидбеност на Анекс I воздухоплов;

б. доколку се исполнети условите од точка 58 став 3 на овој прилог издава или го продолжува важењето на уверението за пловидбеност со ограничувања за Анекс I воздухоплов. Ограничувањата на пловидбеноста се внесуваат во уверението за пловидбеност и во летачкиот прирачник и се поставуваат на видно место во пилотската кабина;

в. издава ново уверение за пловидбеност на воздухопловот, во случај кога воздухопловот ја менува категоријата, односно намената.

82. Уверение за пловидбеност на воздухоплов за извоз се издава врз основа на писмено барање поднесено од страна на сопственикот односно операторот на воздухопловот и по извршен преглед на воздухопловот со кој е утврдено дека истиот ги задоволува пропишаните услови од точка 58 на овој прилог како и дополнителните услови од државата во која се извезува воздухопловот. Подносителот на барањето треба да ги наведе дополнителните услови на државата во која се врши извозот при поднесување на барањето до Агенцијата.

Прегледот за утврдување на пловидбеност со цел издавање на уверение за пловидбеност на воздухоплов за извоз се врши најмалку во обем како редовен преглед, а по потреба може да се вршат испитувања на воздухопловот на земја и во лет и/или пробен лет.

Доколку при прегледот на пловидбеноста на воздухоплов кој треба да се извезе се утврди дека истиот не исполнува некој од дополнителните услови на државата увозник тогаш Агенцијата издава уверение за пловидбеност на воздухоплов за извоз со прилог-листа на исклучоци под услов претходно да е добиена изјава од надлежната воздухопловна власт на државата увозник дека ќе го прифати таквиот воздухоплов.

83. Дозвола за лет на Анекс I воздухоплови се издава:

а) за пробните летови како дел од постапката за преглед заради утврдување на пловидбеноста на воздухоплов;

б) за воздухоплов кој поседува уверение за пловидбеност со или без ограничувања издадено согласно одредбите од овој прилог, во случај кога воздухопловот:

1) привремено не ги исполнува условите за пловидбеност, а е способен под определени ограничувања и најкратка рута да изврши безбеден лет до одреден аеродром каде ќе се отстранат причините за таквата состојба, или

2) ги исполнува условите за пловидбеност, но со него треба да се изврши лет за време на кој не можат да бидат задоволени некои од пропишаните ограничувања од летачкиот прирачник, а подносителот на барањето докажал дека со новите предложени ограничувања за бараната дозвола може безбедно да се спроведе планираниот лет со воздухопловот.

3) за воздухоплов од тип и модел за кој не била спроведена постапка за утврдување на сообразност и нема уверение за тип, и кој не ги исполнува условите за изда-

вање на уверение за пловидбеност согласно одредбите од овој прилог, но под предвидени услови и пропишани ограничувања тој може безбедно да се користи за определени некомерцијални намени.

- в) за развој на нов тип на воздухоплов;
 - г) за докажување на усогласеноста со пропишаните услови или проектни барања (certification)
 - д) за проверка на производството при летање на ново произведениот воздухоплов;
 - ѓ) за летање на воздухоплов чие производство е во тек, помеѓу производни објекти;
 - е) за летање на воздухопловот заради негово прифаќање од страна на операторот;
 - ж) за испорака или извоз на воздухопловот;
 - з) за летање на воздухопловот заради проверка на пловидбеноста;
 - с) за испитување на пазарот, вклучувајќи ја обуката на персоналот;
 - и) за воздухопловни манифестации (изложби и аеро митинзи);
 - ј) за летање на воздухопловот до местото на одржување или преглед на пловидбеноста или до местото на складирање;
 - к) за летање на воздухопловот со маса поголема од неговата максимално одобрена маса на полетување, за летови кои се одалечени од вообичаените прелети над водени површини или земја, каде што не е обезбедена соодветна инфраструктура за слетување или каде што не е достапно соодветно гориво.
 - л) за поставување на рекорди, натпреварување со воздухоплов и слично натпреварување;
 - љ) за летање на воздухоплов кој исполнува услови за пловидбеност, пред да се утврди дека се исполнети и барањата за заштита на животната средина; или
 - м) за рекреативно летање на одделни некомплексни воздухоплови или типови на воздухоплови, за кои уверението за пловидбеност не е соодветно.
- Условите за лет од став 1 на оваа точка опфаќаат:
- а) конфигурација за која се бара дозвола за лет;
 - б) сите услови или ограничувања неопходни за безбедно користење на Анекс I воздухоплови, вклучувајќи:
 - услови или ограничување на патеката/воздушниот простор кои се бараат за летање;
 - услови и ограничувања кои се однесуваат на екипажот кога управува со Анекс I воздухоплов;
 - ограничувања кои се однесуваат на превоз на лица кои не потпаѓаат во екипаж на Анекс I воздухоплови;
 - оперативни ограничувања, посебни постапки или технички услови;
 - посебни аранжмани поврзани за пловидбеноста, вклучувајќи упатства за одржување и режим по кој ќе се врши одржувањето;
 - в) доказ дека Анекс I воздухопловот е способен безбедно да лета согласно условите или ограничувањата од точка б) на овој став и
 - г) метод кој се користел за проверка на конфигурацијата на Анекс I воздухоплови, за да утврдените услови и понатаму се исполнуваат.
84. Со цел издавање на дозвола за лет од точка 83 на овој прилог, сопственикот или операторот на воздухопловот поднесува барање до Агенцијата.
- Барањето за издавање дозвола за лет на Анекс I воздухоплови содржи:
- а) намената на летот;
 - б) области во кои воздухопловот не е во согласност со пропишаните услови за пловидбеност и
 - в) услови за летање кои се одобрени од страна на Агенцијата.

Агенцијата врши преглед заради утврдување на пловидбеноста на воздухопловот и увид во поднесената документација.

Доколку од прегледот или увидот од став 3 на оваа точка се утврди дека воздухопловот ги исполнува условите од точка 83 на овој прилог, Агенцијата донесува решение и му издава дозвола за лет на образец даден во овој прилог.

Доколку од прегледот и увидот од став 3 на оваа точка се утврди дека воздухопловот не ги исполнува условите од точка 83 на овој прилог, Агенцијата донесува решение со кое го одбива барањето, кое ги содржи причините за одбивањето.

Агенцијата може, заради одобрување на условите за летање, да бара од подносителот на барањето за одобрување на условите за летање да спроведе дополнителни проверки или испитувања.

85. Во дозволата за лет се наведува намената на летот и сите услови и ограничувања кои се одобрени согласно точка 83 од овој прилог.

Сопственикот или операторот на воздухоплов на кој му е издадена дозвола за лет, пред отпочнување на планираниот лет треба да побара одобрение од надлежните воздухопловни власти на земјите во кои треба да го изврши тој лет.

Сопственикот или операторот на воздухоплов на кој му е издадена дозвола за лет од став 1 на оваа точка треба да ги почитува пропишаните ограничувања наведени во дозволата и да обезбеди валидно осигурување за штета на трети лица и имот со воздухопловот за секој лет.

Доколку се утврди дека некои од условите од точка 83 на овој прилог не се исполнети, дозволата за лет се повлекува.

86. Во текот на производството, поправката, модификацијата и одржувањето на Анекс I воздухоплови, во воздухопловот може да се вгради сертифицивана компонента (нова или користена), која нема потврда за подготвеност за употреба.

Освен сертифицираните, во Анекс I воздухопловите можат да се вградат и несертифицирани компоненти како и друга опрема по потреба прилагодена за употреба на Анекс I воздухоплови.

При изработката на проектот, како и при производство, поправка, модификација и одржување на Анекс I воздухопловите, за компонентите за кои не се сертифицирани воздухопловните делови, неопходно е да се докаже подобноста за нивната употреба.

87. Сопственикот, односно операторот на Анекс I воздухоплови е должен да обезбеди следење и примена на наредбата за пловидбеност и сервисните писма (билтени) кои ги објавуваат воздухопловните власти на државите од точка 8 став 2 потточка а) на овој прилог.

Наредбата за пловидбеност која ја издава Агенцијата може да се однесува на воздухоплов или на вградените компоненти во Анекс I воздухоплов.

Наредбата за пловидбеност која ја издава Агенцијата може да се однесува и на компонентите кои не се сертифицирани, а се вградени во Анекс I воздухоплови.

Сопственик односно оператор на Анекс I воздухоплов е должен да спроведува наредба за пловидбеност и сервисни писма (билтени) кои производителот на Анекс I воздухопловите, ги означил како задолжителни за тој Анекс I воздухоплов или за вградени компоненти во него.

Уверение за пловидбеност без ограничувања (стр.1 и 4)

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО
CIVIL AVIATION AGENCY

УВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ
CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS

Z3 -

(стр.2 и 3)

 РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА <i>REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA</i>		Бр. _____ Но. _____
АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО <i>CIVIL AVIATION AGENCY</i>		
УВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ <i>CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS</i>		
1. Знаци на државна припадност и регистарски ознаки <i>Nationality and registration marks</i> Z3 - _____	2. Производител, тип и модел на воздухопловот <i>Manufacturer, type and model of the aircraft</i> _____	3. Сериски број на воздухопловот <i>Aircraft serial number</i> _____
4. Категории и/или намена: <i>Category and/or operation</i> _____		
5. Ова Уверение за пловидбеност е издадено во согласност со Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство на ИКАО и Законот за воздухопловство, а горенаведениот воздухоплов се смета за пловидбен кога се одржува и користи согласно познатите и релевантни оперативни ограничувања. <i>This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention on International Civil Aviation and the Aviation Act in respect of the above-mentioned aircraft which is considered to be airworthy when maintained and operated in accordance with the foregoing and the pertinent operating limitations.</i> Датум на издавање: <i>Date of issue:</i> _____ Потпис и печат: <i>Signature and seal:</i>		

Уверение за пловидбеност со ограничувања (стр. 1 и 4)

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО
CIVIL AVIATION AGENCY

УВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊА
RESTRICTED CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS

Z3 - [REDACTED]

(стр.2 и 3)

 РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА <i>REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA</i>		Бр. _____ No. _____
АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО <i>CIVIL AVIATION AGENCY</i>		
УВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊА <i>RESTRICTED CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS</i>		
1. Знаци на државна припадност и регистарски ознаки <i>Nationality and registration marks</i> Z3 - _____	2. Производител, тип и модел на воздухопловот <i>Manufacturer, type and model of the aircraft</i> _____	3. Сериски број на воздухопловот <i>Aircraft serial number</i> _____
4. Категории и/или намена: <i>Category and/or operation</i> _____		
5. Ова Уверение за пловидбеност е издадено во согласност со Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство и Законот за воздухопловство, а горенаведениот воздухоплов се смета за пловидбен кога се одржува и користи согласно познатите и релевантни оперативни ограничувања. <i>This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention on International Civil Aviation and the Aviation Act in respect of the above-mentioned aircraft which is considered to be airworthy when maintained and operated in accordance with the foregoing and the pertinent operating limitations.</i> Покрај горенаведеното се применуваат следните ограничувања: <i>In addition to above the following restriction apply:</i> (*) (**)[Воздухопловот може да се користи во меѓународната пловидба и покрај горенаведените ограничувања] (**)[The aircraft may be used in international navigation notwithstanding above restrictions]. Датум на издавање: <i>Date of issue:</i> _____ Потпис и печат: <i>Signature and seal:</i> _____		

[illegible]

Уверение за пловидбеност за извоз

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВОREPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
CIVIL AVIATION AGENCYУВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ ЗА ИЗВОЗ
EXPORT CERTIFICATE OF AIRWORTHINESSБрој: _____
No. _____

СО ОВА СЕ ПОТВРДУВА дека долу наведениот производ што е детално опишан во Уверението за тип број _____ е испитан и се смета за пловидбен согласно прописите на Република Северна Македонија од датата на ова уверение, и дека ги исполнува посебните барања на државата во која се извезува, освен ако подолу не е поинаку назначено.

THIS CERTIFIES that the product identified below and detailed in Type Certificate No. _____ has been examined and as of the date of this certificate, is considered airworthy in accordance with the regulations of the Republic of North Macedonia, and is in compliance with those special requirements of the importing State, except as stated below.

Забелешка: Ова уверение не потврдува усогласеност со било каков договор помеѓу продавачот и купувачот ниту претставува одобрување за летање со воздухопловот.

Note: This certificate does not attest compliance with any agreements or contracts between the vendor and the purchaser, nor does it constitute authority to operate an aircraft.

Производ: _____
Product: _____Производител: _____
Manufacturer: _____Категорија: _____
Category: _____Намена: _____
Purpose: _____Тип на модел: _____
Type and model: _____

Сериски број:

Serial Number: _____

Вградени мотори: _____
Engines installed: _____Сериски број: _____
Serial Number: _____Вградени елиси: _____
Propellers installed: _____Сериски број: _____
Serial Number: _____Производот е: ☐ нов
new☐ ремонтиран
overhauled☐ користен
usedДржава во која се извезува: _____
Country of exportation: _____Исклучоци: _____
Exceptions: _____Датум на издавање: _____
Date of issue: _____

МП

Потпис: _____
Signature: _____

Образец - Дозвола за лет (стр. 1)

 РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО	ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ
	Број: _____
Оваа дозвола за лет е издадена согласно Законот за воздухопловство и Прилогот на Правилникот за проектирање, производство и пловидбеност на воздухоплови и со неа се потврдува дека воздухопловот е во состојба за безбеден лет за целта и во рамките на условите кои се наведени подолу. Имателот на оваа дозвола пред да лета со воздухопловот во воздушен простор на странска држава треба претходно да обезбеди посебно одобрение од надлежните органи на таа земја.	1. Државна припадност и регистарски ознаки: Z3- _____
2. Производител/тип на воздухопловот: _____	3. Сериски број: _____
4. Дозволата опфаќа: _____	
5. Имател: _____	
6. Услови/забелешки: _____	
7. Период на важност: _____	
8. Место и датум на издавање: _____	9. Потпис на овластено лице на Агенцијата за цивилно воздухопловство: _____

Образец - Дозвола за лет, стр. 1 (македонски)

(стр.2)

 REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA CIVIL AVIATION AGENCY	PERMIT TO FLY
	No: _____
	1.Nationality and registration marks: Z3- _____
2. Aircraft manufacturer/type: _____	3. Serial number: _____
4. The permit covers: _____	
5. Holder: _____	
6. Conditions/Remarks: _____ _____	
7. Validity period: _____	
8. Place and date of issue: _____	9. Signature of the CAA authorized representative: _____

Образец - Дозвола за лет, стр. 2 (англиски)